Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 209 (13923) | 1972 оной сентябриин 5, вторник | Сэн 2 мүнгэн

Хоердохи классай жолоошон Геннадий Николаевич Варганов ...ай лоспромхоздо наймадахи жэлээ ажаллажа ябана. Тэ... жэл бүри жолоошодой дунда социалис мүрысөөндэ түрүү ...ри эзэлнэ. Коммунис ажалай ударник Г. Н. Варганов ...анайнгаа нормо 180 процент дүүргэнэ. Зураг дээрэ: жо...шон Геннадий Варганов. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

БҮТЭЭСЭНЬ ДЭЭШЭЛЭЭ

Модо бэлэдхэлэй үнинэй ажахынуудай нэгэн болохо Хандагайн леспромхозой хүдэлмэришэд СССР-эй 50 жэлэй ойе ажалдаа амжалта туйлан угтахаар мүрысэнэ. Мастерска участок, модо бэлэдхэлэй пунктанууд, бага комплексно бригадануудай коллективүүд ажалай вахтада жагсаад, модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ даабаряа һара бүхэндэ дүүргэнэ.

Н. Семенов, В. Зюзин, Н. Рассадин, Т. Павлов гэгшэдэй даадаг бага комплексно бригаданууд социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Модо шэрэдэг автомашинануудай жолоошод Кобелев — Крашенников, Борисов—Кузнецов, Карбанов—Кобелев, Рязанов—Пластинин гэгшэдэй экипажууд даабаряа 150—160 процент хүргэдэг болоо.

Операторнуудай дундаһаа А. Федоров, А. Фархутдинов ажалдаа һайн үрэ дүн харуулна.

Модо бэлдэхэ, шэрэхэ энэ жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ арга боломжо эндэ бии. Леспромхоз жэл бүхэндэ шэнэ техникээр хангагдана, ажалаа оньһожоруулжа байна. Хүсэ ехэтэй машина, техникэ модо шэрэлгэдэ, ашаглалгада хэрэглэгдэнэ. Модошод энэ техникэеэ бүтээсэтэйгээр хэрэглэхэ гэжэ анхаржа, ашаглалгын коэффициентые 5 процентээр дээшэлүүлжэ шадаа. Автомашинануудай бүтээсэ һурагүй дээшэлээ.

Б. ЛАЙДАПОВ, Д. ТУМАНОВ.

...ий цехэй олон түрүү хү...шэд энэ табан жэлэй даа... дүрбэн жэл соо дүүргэхэ ... уялга абанхай. Тэдэнэр ... уялгаяа дүүргэхэ арга ...ралһан байна. Хоёр-гур...гэжэл шудалһанай ашаар ...й бүтээсэ дээшэлүүлхэ, хү...ни сагые ашагтайгаар ...хэ гэжэ оролдонод.

...рьнууд Ю. А. Корнак, ...алабский, В. И. Сорока, ...эталенко болон бусад ... түрүү хүдэлмэришэднай ...шын, мүлигшын, фрезе...ой мэргэжэл шудалжа ... Эдэнэр өөрынгөө ажалые ...эргээр дүүргэдэг, голодо... продукци бүтээдэг юм.

... слесарь, токарьнуудые ... конкурс заводто үн...лэг. Цехэймнай түрүү... энэ конкурсдо нэгэнтэ бэ...илээ. Токарь Юрий Алек... Корнак конкурсдо гурба...лаа хоёрдохи һуури эзэл...на. Залуу хүдэлмэришэн Кудряшов энэ жэлэй кон... түрүү һуури эзэлжэ, ...токариин нэрэ зэргэдэ ... Фёдор Васильевич Осо...ородой токарьнуудай кон... хабаадалсажа, хоёрдохи ... гараа. Б. М. Кравцов, ... Свиридов слесарьнуудэй ... 2—3-дахи һуури эзэл...йна.

XXIV ТҮСЭБТЭ ЮҺЭДЭХИ

ЭРШЭ • ШАНАР • ДЭЛИСЭ

ҮГЭДӨӨ ХҮРЭХЭБДИ

СССР-эй 50 жэлэй ойс нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэжэ мүрысэжэ байгаа манай коллектив ажалай бэлэг бэлдэжэ эхилээ. Энэ жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, алмалта, арьбалалтын түлөө тэмсэхэ гэһэн уряатайгаар энэ мүрысөөн манай цехтэ дэлгэрэнхэй. Абаһан уялгаяа бодото дээрэнь дүүргэхэ арга боломжо бидэнэртэ бии.

Хахад жэлэй даабари үлүүлэн дүүргэгдэв. Энэ болзор соо манай коллектив 7.499 түхэригэй алмалта хэһэн байна. Заводой цехүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ цехнай түрүү һууринуудай нэгые эзэлжэ ябана. Нёдондо 5 дахин заводой дамжуулгын Улаан тугта хүртөө бэлэйбди. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо 5 дахин түрүү һуурида гараабди.

Ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөн коллективэймнай дунда үргэнөөр дэлгэрээ. Хүдэлмэришэн бүхэн мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлжэ байнхай. Коммунис ажалай ударнигай, шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй тоо улам олошорһоор. Цехэй хүдэлмэришэдэй табадахи хүн бүхэниинь урлан нарижуулагша байха юм. Энэ жэлэй туршада манай урлан нарижуулагшад 3.245 түхэригэй алмалта үгэхэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. Слесарьнүүд Б. М. Кравцов, В. В. Филатов, Ф. Т. Шевченко, В. В. Свиридов 5—6 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн юм.

Бидэнэр олон янзын продукци бүтээнэбди. Элдэб янзын кранууд, станок, ондоо түхеэрэлгэ заһабарилжа, заводой бусад цехүүдтэ, республикынгаа колхоз, совхозуудта, ондоо хизаар, областьнуудай түмэр замай харгыда эльгээнэбди. Аха дүү монгол арадай захилаар продукци бүтээнэбди.

Манай цехэй коллектив гээгдэгшэдгүйгөөр ажаллаха гэһэн бусад цехүүдэй үүсхэлые дэмжээд, ажалайнгаа бүтээсэ улам дээшэлүүлжэ байна. Дүй дүршэлтэй, үнинэй хүдэлмэришэд залуушуулда олон жэлэйнгээ шадабари дамжуулан үгэнэ. Дээдэ эрдэмтэй инженер, технологууд мүн хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ туһаламжа хүргэдэг юм. Олон хүдэлмэришэд үдэшын техникум, институдуудта һуралсана.

Мэргэжэл шадабаряа һайжаруулһанай, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар ойн хүндэлэлэй социалис уялгануудаа дүүргэжэ байнабди.

Д. ДАРМАЕВ,
ЛВРЗ-гэй заһабаринн-механическа цехэй үрэмдэгшэ.

Улаан-Үдэ хотодомнай шэнээр баригдаһан кондитерскa фабрика байгша оной эхиндэ ашаглалгада тушаагдаа бэлэй. Түрүүшээр вафли, печени хэжэ эхилээ һэн. Һүүлээрнь амтата драже, карамель хэхэ оньһон түхеэрэлгэнүүд ашаглалгада тушаагдаһан байха юм. Энэ фабрикын цехүүд соо орёо нарин, бүтээсэ ехэтэй оньһон түхеэрэлгэнүүд тодхогдонхой. Шоколад конфетэнүүдые хэхэ цех соо ГДР-тэ бүтээгдэһэн түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо.

— Энэ оньһон түхеэрэлгэнүүдые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шадабал, фабрикын коллектив амтата эдеэ ехээр гаргажа, Буряад ороной, мүн лэ Сибириин ажалшадай эрилтые хангаха шадалтай,— гэжэ инженер В. И. Брелёвский хөөрэнэ. В. И. Брелёвский Ленинград хотын кондитерска фабрикада 28 жэл соо хүдэлһэн, баян дүй дүршэлтэй юм. Шэнэ фабрикын цехүүд соо олохон станогуудые тодхолсожо, ехэхэн хубитаяа оруулалсаа. Баян дүршэлтэй, үндэр мэргэжэлтэй болоһон В. И. Брелёвский оньһон түхеэрэлгэнүүдые тодхолсоһон юм. Мүнөө гол түлэб цехүүд ашаглалгада үгтөөд, вафли, печени, элдэб зүйлэй конфетэнүүдые хэжэ байна. Энэ фабрикын тамгатай амтата эдеэн түрэл городоймнай, хүдөө нютагуудай магазинуудта наймаалагдадаг болоо.

— Байгша он соо 3.400 тонно продукци хэжэ гаргаха даабаритайбди. Долоо һарын түсэб хараад үзэхэдэ энэ хараа зорилгонуудаа бэелүүлхээрбди, — гэжэ заводой главна инженер-технолог Л. И. Еременок хэлэнэ.

Бүхы цехүүдэй ашаглалгада тушаагдахада, тус фабрикын коллектив жэлдээ 11 мянган тонно продукци хэжэ гаргадаг болохо юм. Имэ хүсэ ехэтэй фабрикын коллектив амтата эдеэ һайн шанартайгаар ехээр хэжэ, ажалшадай эрилтые хүсэдөөр хангадаг болохо гэжэ найдамаар.

Б. БИРБАЕВ.

ҮБҺЭ ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭ ДҮҮРЭХЭ ДҮТЭЛЖЭ, ОРООҺО ТАРЯАНАЙ ШЭНЭ УРГАСА ХУРЯАХА ЭГЭЭЛ ХАРЮУСАЛГАТАЙ АЖАЛ ТҮЛЭГ ЭХИЛБЭ. ЭДЭ ҮДЭРНҮҮДТЭ БҮХЫ МАШИНА, ТЕХНИКЭЕЭ БҮТЭЭСЭ ЕХЭТЭЙГЭЭР ХҮДЭЛГЭЖЭ, АЖАЛАЙ ЭРХИМ ЖЭШЭЭ ХАРУУЛЫТ!

Түрүүшын орооһон тушаагдана

Ойн баярта жэлэйнгээ ургаса гээлтэ хоролтогүйгөөр түргэн хуряажа, үрэһэ хүрэнгэ хаажа абаха, адууһа малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхээр республика доторoo үүсхэл гаргаһан Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой таряашад абаһан уялгаяа сүм бэелүүлхын тула үдэр бүри эршэмтэйгээр ажаллана. Сентябриин 1-нэй байдалаар бүхы ороohoто ургамалайнь хахадынь баал болгон сабшагдаад, 2000 центнер таряан соxигдожо, 325 гектар намарай паар хахалагдаа.

Үүсхэлшэд аймаг соогоо эгээ түрүүлэн Эхэ оронойнгоо алтан шаргал шэниисэ тушаажа захалба. Һаяын үдэр эндэхид гүрэндөө 100 гаран центнер ороoho худалдаба. Бэлэдхэлэй пунктда ажахын түрүү жолоошон Н. Митрофанов автомашинаараа шэнэ ургасынгаа дээжэ асаржа тушаагаа.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

АЖАЛАЙ ОХИН БУРЬЯЛҺААР

РЕПОРТАЖ

Һүүлэй хэдэн үдэр таһалгаряагүй адхарһан хура бороон одоошье замхажа, алтан намарай түрүүшын шэнжэ үзэгдэжэ захалба хэбэртэй, үдэшэ, үглөөниинь зүүн хойноһоо үлеэһэн һэбшээн хүйтөөр һэльгэжэ, хээрэ талаар һоно, батаганаашье хомор болобо. Захагүй шарлан нэмжыһэн Шэнэ-Хүрбын таряалан дээрэ адар томо комбайнуудай хойно хойноһоо һубарилдан, алтарма шэниисэ сабшажа, баалан унагаахань холоһоо элихэнээр харагдана.

— Эндэ комбайнернууд Анатолий, Владимир Брылевтон ажаллажа байна. Һаяын мэдээгээр энэ отделенидэ 200 гектар шэниисэ сабшагдаа. Комбайнуудаа гурба дүрбөөрнь бүлэг болгон ябуулнабди, — гэжэ совхозой директор Филипп Иванович Савельев автомашинынгаа кабина cooһoo бууха мүртөө үгэлнэ.

Байгша ондо тус ажахын таряашад бүхыдөө 4.542 гектарай шэниисэ, 699 гектарай хара таряа, 1.450 гектарай обёос хуряажа абаха түсэбтэй юм. Хабарһаа нааша хура бороон саг соогоо ороогүй байжа нилээд гандахагаа. Энээнһээ уламжалан таряаниинь набтараар, шэнгэнээр ургаһан байна.

Ороoho таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряахын тула совхозой комбайнернууд комбайнуудаа таарнуулан зохёожо һуулгаһан юм. Мүнөө таряа сабшажа, баалан унагаалгада 10 гаран комбайн хүдэлгэгдэнэ.

— Бороогой һүүлээр шэниисэ жэгдэ эдеэшээ. Зарим газарта таряагаа сэхэ хадаа һаамнай яаха юм. Иигээд лэ нара, һалхинда хатахадаа, хоолосынь һарьяжа, ороoһониинь хуу унашахагүй бэшэ юм гү? — гэжэ комбайнер Анатолий Брылёв яаранглаар Филипп Ивановичта хандан асууна.

— Саг ябажал байна. Зарим комбайнуудаа сэхэ хадахаар ябуулхал бэзэбди. Мүнөө совхоз доторнай 650 гектар шэниисэ сабшагдаад, тэрэнэй 120 гектарынь хуряагдаад байна. Юрэдөө энэ ажалнай һаял эхилжэ байна бшуу, — гээд Филипп Иванович Савельев харюусаба.

Үнэхөөрөөшье энэ ажахы таряа хуряалгаяа һаянай эхилээ. Юуб гэхэдэ, эндэхи таряаниинь оройтон эдеэшээ бшуу.

Таряа хуряалгаяа богони болзорто, гээлтэ хоролтогүйгөөр, һайн шанартайгаар хуряажа абахын түлөө горитойхоноор бэлдэһэн юм. Тиигэжэ трактор, комбайн, жаткануудаа саг соонь заһабарилжа, ороoһонойнгоо складуудые сэбэрлэжэ, таряанай тоог дээрэхи бүхы оньһон түхеэрэлгэнүүдээ шэнэдхэн һуулгаһан байна.

Шаргал шэниисэ сабшажа, баалан унагаажа байһан үнөөдэхи бүлэг комбайнуудай саанахи гүбээгэй ташаланда гурба-дүрбэн шэнэ түхэлэй «Сибиряк» комбайнуудай һубарилдан уруудажа ябахань элихэнээр харагдана.

— Тэрүү-үү, тэрэ бүлэг комбайнууд баалнуудые суглуулан сохижо байна, — гээд ажахын директор Филипп Савельев гүбээ тээшэ заажа үгэлнэ.

Шэниисын ута унжагай баалнуудые урдахи арба-тарба шүдэтэй эдюулгээрээ хамаран залгижа ябаһан комбайнууд байд гээд лэ шэнгэхэн дохёо үгэнэ.

— Үнөөхи ороoho шэрэдэг автомашинанууднай яашаба гээшэб? Баһа эбдэршоогүй юм аабза? — гэн, комбайнер Виктор Дружинин таряанайнгаа бункер руу харана.

Эндэхи таряалан тиимэ һайнаар ургаагүй. Мүнөө ажаллажа байһан комбайнернуудай мэдүүлһэнэй ёһоор, гектарай дунда зэргээр 7—8 центнер шэниисэ хуряагдана. Юрэдөөл энээхэншье һаань шамарлангүй, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряахын тула эндэхи комбайнер, тракторист бүхэн оролдоно. Ушарынь хадаа тээ мэндэ хамтынгаа суглаан дээрэ республика доторoo үүсхэл гаргаһан Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой таряашадай уряае нэгэн дуугаар дэмжэһэндээ хараалһан зорилгоёо сүм бэелүүлхээр эрмэлзэнэ бшуу.

— Эдэ үдэрнүүдтэ ажахымнай гурбан отделениин механизаторнууд таряа хуряалгаяа жэгдэ ябуулжа байна. Тэдэнэрэй гол зорилго гэбэл: таряа сабшалга, баалнуудые суглуулга хоёроо ехээр һаатуулаагүй байһанда таряа хуряалгаяа түргэн болзорто дүүргэхые оролдонобди, — гэжэ Ф. И. Савельев баяртайгаар мэдүүлээ һэн.

Вл. ЖИГЖИТОВ.
Загарайн аймаг.
Онохойн совхоз.

ОМСКО ОБЛАСТИИН ПАРТИЙНО-АЖАХЫН ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

Областиин партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан сентябриин 2-то Омско хотодо боложо, арадай ажахын 1972 оной түсэб дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөнэй ябаса тухай асуудал зүбшэн хэлсээ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев суглараагшадай зүгһөө халуунаар угтагдан, үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй Омско обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр С. И. Манякин, партиин горкомой, райкомуудай секретарьнууд, промышленна ба хүдөө ажахын предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

Омско областиин коммунистнууд, бүхы ажалшад Советскэ Союзай Коммунис партиие тойруулан өөһэдынгөө зэргые бүри нягтаар элсүүлэн жагсааха, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ эрхим һайн эмхидэлтэйгээр хабаадаха, ургасаяа түргэнөөр, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахын, ороoho таряа, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэхын, ССР Союзай 50 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын тула хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллаха байха гэжэ эдэбхитэдэй суглаан КПСС-эй ленинскэ Центральна Комитедые, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое найдуулна.

* * *

Нүхэр Л. И. Брежнев Омскдо байха үедөө ажахын байгуулалтын асуудалнуудаар КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүдтэй хөөрэлдэһэн, мүн хотын ажабайдалтай танилсаһан байна. Нүхэр Л. И. Брежнев хотын түбэй талмай дээрэ В. И. Ленинэй памятнигай хажууда сэсэгүүдые табяа.

Нүхэр Л. И. Брежнев Алма-Ата ошохоёо сентябриин 2-то Омскһоо мордоо. Тэрэниие КПСС-эй Омско обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр С. И. Манякин, Омско областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр К. Н. Голиков, Сибириин сэрэгэй округой сэрэгүүдэй командалагша генерал-полковник М. Г. Хомуло, партиин обкомой бюрогой гэшүүд, облгүйсэдкомой гэшүүд, областиин, городуудай ба районуудай эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд аэродром дээрэһээ үдэшөө.

* * *

Нүхэр Л. И. Брежнев тэрэл үдэртөө Алма-Ата ерэбэ. Аэродром дээрэ тэрэниие КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Казахстанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр Д. А. Кунаев, Казахстанай КП-гэй ЦК-гай бюрогой гэшүүд, министрнүүд, партийна болон соведэй бусад хүдэлмэрилэгшэд угтаа.

ТАСС ... ЭЭҺОНИН

...СС-эй ДЕЛЕГАЦИ ...ЭБЭ

Дээдэ-Тайлсын совхозой хүдэлмэришэд ниитынгээ адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ абаха зорилготой юм. Энэ халуун хаһада ажахыда үбһэ багсалан уяжа тюк болгохо гурбан түхеэрэлгэ ажаллаба. Энэ түхеэрэлгые бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэжэ шадаһанайнгаа ашаар, ажахы 6000 центнер үбһэ тюк болгожо хадагалһан байна. Мүн эндэ 200 центнер витамин ехэтэй үбһэнэй гурил тээрмэдэгдээ. Ажахын механизаторнууд бүхы һолоомоёо багсалан уяжа, тюгүүд болгохо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үбһэ, һолоомо багсалан уяжа, тюк болгодог агрегадай ажаллахые харанат.

Г. МИХАЙЛОВАЙ фото.

АМЯАРЛАН ХАДАНА

Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой таряашад шэнэ жэлэй ургаса хуряажа эхилбэ. Эндэхид ехэнхи таряагаа амяарлан хуряажа абаха юм. Шэниисэ сабшалгада арбан комбайн табигданхай. Энэ халуун хаһада механизатор бүхэн бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, суг хүдэлдэг нүхэдэйнгөө оролдожо ургуулһан таряае һайн шанартайгаар түргэн болзорто хуряажа абаха гэһэн дайшалхы зорилго урдаа табинхай, бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллана. Халаанай туршада 20—25 гектар баал болгожо сабшадаг комбайнернууд эндэ яһала олон. Механизаторнууд Василий Александрович Назимов, Анатолий Афанасьевич Игумнов, Иван Фадеевич Савельев болон бусад үдэр бүриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэжэ, суг хүдэлдэг нүхэдтөө ёһотой үльгэр жэшээ харуулна.

Эндэхи механизаторнууд «Искра» колхозой таряашадай гаргаһан үүсхэлые һайшаан дэмжээд, энэ шухала хүдэлмэриеэ үсөөхэн үдэртэ дүүргэхэ гэһэн уряа доро ажаллана.

И. БУРЛУДСКИЙ.

КОЛХОЗ СООГОО ТҮРҮҮЛБЭ

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой ажалшад хамтынгаа адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл хорин хоногой туршада хуряажа абаха тухайгаа мэдүүлһэн юм. Бидэ һаяхан Доодо-Бухэнэй үбһэшэдтэй уулзажа, ажал хэрэгээрнь һонирхоһон байнабди. Тэжээл бэлэдхэлгэдэ коммунист Хамуевай даадаг звеногой үбһэшэд түрүүлнэ. Һаянай байдалаар тус коллектив 250 гаран гектар сабшалан дээрэһээ хоёр мянган центнер үбһэ хуряажа абаба. Залуу механизаторнууд Н. Цыденова, В. Ринчинова, Н. Собенников болон бусад үбһэ хуряалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаба. Николай Михайлович Хамуевай звено ажахы соогоо түрүүлэн үбһэ хуряалгаяа дүүргэжэ гараба. Үбһэ хуряалгада эндэ 6 трактор, тракторна 3 косилка болон бусад оньһон түхеэрэлгэ хүдэлгэгдэһэн. Даажа абаһан оньһон техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шадаһанай ашаар, хараалһан болзортоо үбһэ хуряалгаяа һайн шанартайгаар дүүргэжэ шадаа гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

В. ДОРЖИЕВ.
Улаан-Үдын аймаг.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ПАРТИЙНА ГОЛ ХЭРЭГ

КПСС-эй XXIV съездын заабаринуудые бэелүүлэн, мүнөө үе сагай эрхэ байдалай зэргээр партимнай өөрынгөө гэшүүдтэ эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг болоо. Өөрынгөө зэргын бүридэлэй шанарые hайжаруулга, коммунистнуудые хүмүүжүүлгэ хадаа партиин гол шухала зорилгонь байха ёhотой ха юм даа. Хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, интеллигенциин дундаhаа эгээл эрхимүүдынь шэлэн абажа, партиингаа зэргые саашадань улам бэхижүүлжэ байха шухала гэhэн заабари КПСС-эй XXIV съездын Центральна Комитедэй тоосоон тушаа абаhан резолюци соо хэлэгдэнэ. Тиихэ зуураа партиимнай зэргын диилэнхи олониинь хүдэлмэришэн зон байха ёhотой гэжэ онсологдоно.

Энэ заабарие үндэhэн хэрэг болгон, партиингаа зэргые саашадань бэхижүүлхэ зорилгоор хүдэлмэри ябуулхадаа, бидэ нэн түрүүлэн үйлэдбэриин гол шухала hалбаринууд дээрэ хүдэлжэ байhан, габшагай ба эдэбхитэй ажалаараа шалгаржа ябаhан, үнэн сэхэ хүдэлмэришэдые партида шэлэн абаха гэжэ оролдонобди. Имагтал нимэ шэглэлтэй хүдэлмэри партийна эхин организацинуудаймнай дайшалхы шадабарине дээшэлүүлхэ арга олгохо байна бшуу.

hүүлэй жэлнүүдтэ энэ хэрэгтэ манай локомотив-вагон заhабарилгын заводой партийна организаци тон харюусалгатайгаар хандадаг болоо гэжэ тэмдэглэхэ байнабди. Юуб гэхэдэ, партиин зэргэдэ шэнээр абтаhан залуу коммунистнуудай диилэнхи олониинь хүдэлмэришэн хүнүүд болоно. Жэшээнь, энэ жэлэй гараhанhаа хойшо заводоймнай түрүү, эдэбхитэй, ургажа ябаhан хүдэлмэришэд — якорьна цехэй изолировщица Валентина Капорская, заhабарилга-механическа цехэй токарь, комсомолой бюрогой секретариин орлогшо Мария Рындина, дизельнэ цехэй слесарь Юрий Кашурников, аппаратна цехэй электрослесарь Константин Серебренников, мүн тэрэ цехэй электрослесарь Владимир Бычков болон бусад олон нүхэд Коммунис партиин зэргэдэ жагсаа гээшэ.

1972 оной туршада манай заводой партийна организацяар партиин гэшүүдтэ абтаhан хүнүүдэй 75 процентнь хүдэлмэришэд, 60 процентнь комсомолшууд болоно. Партийна эхин организацинуудай ябуулжа байhан ехэ хүдэлмэрие эдэ хоёр тоо тодорхойгоор харуулжа үгэнэ гэжэ хэлэлтэй.

Коммунист гэhэн үндэр нэрэ зэргэтэй болохо арга хүн бүхэндэ олдодоггүй. Пролетариадай түрүү отряд, тэрэнэй дээдэ шатынь эмхи байhан туладаа Коммунис парти болбол өөрынгөө зэргэдэ орогшодто ехэ шанга эрилтэ табиха ёhотой юм гэжэ В. И. Ленин hургадаг hэн. Тэрэ зааhан hургаалынь мүнөөшье хүсэн соогоо байhаар. Партиин зэргэдэ юрэ бусын хүнүүдэй орошохогүйн тулада түрүү, үнэн сэхэ сэдьхэлтэй ажалша хүнүүдые олоной дундаhаа шэлэн абаха эрилтын КПСС-эй Устав доторой тусхайта оруулагдаhаниинь элитэ болоно. Партида орохоёо хүсэгшэдэ рекомендаци үгэлгэ, кандидадай стаж дабан гаралга, зааболбол партийна эхин организациин шиидхэбэреэр абтажа, партиин райкомоор гү, али горкомоор баталагдаха гурим хадаа Устав дотор табигдаhан гол эрилтэнүүд болоно бшуу.

Манай заводой партийна диилэнхи олон эхин организацинууд зэргэеэ бэхижүүлхэ, залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ асуудалнуудта анхаралаа ехээр хандуулна, эмхидхэлэй горитой хүдэлмэри ябуулна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, капитальна барилгын таhагай (секретариинь С. П. Коробенков), газокислородно цехэй (секретариинь А. Д. Рыбин) партийна эхин организацинууд партида шэнэ гэшүүдые шэлэн абаха хэрэгтэ ехэ харюусалгатайгаар хандадаг, бэлэдхэлэй горитой хэмжээнүүдые бэелүүлдэг гээшэ. Партида оромоор гэhэн нүхэдтэ ниитын ямар нэгэн даабари үгөөд туршадаг. Тиигэжэ тэдэнэйнгээ бэлиг шадабариинь, эдэбхи хэшээлэйнь хэр байhые элирхэйлдэг байна бшуу.

Гэхэтэй хамта энэ шухала хэрэгтэ дутагдалнуудай, шиидхэбэреэ олоодүй асуудалнуудай үшөөл ушардаг байhые далдалжа яажа болохоб. Зарим организацинууднай ажал дээрээ бэеэ хүсэд харуулаагүй, ниитын хэрэгтэ мүртэйгөөр хабаададаггүй, журам hулатай хүнүүдые партида абажархиhан байдаг. Тиигээд тэрэнэйнгээ бирагүйе мэдэхэлээрээ гү, али ямар нэгэн ехэ алдуу гаргахалаарнь партиhаань гаргажархидаг баримта бии. Энэмнай харюусалгагүйгөөр хэрэгтээ хандаhан ябадалай хойшолон болоно ха юм. Эгээл нимэ ушар локомотив-колесно цехэй партийна эхин организацида болоо hэн. КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтаhан Шведов гэгшэ кандидатска стажайнгаа үедэ бэеэ харуулжа шадаагүй, коммунистын үндэр нэрэ харюулжа бирахагүй хүн байhанаа өөрынгөө ажаябадалаар гэршэлээ. Теэд тимэ хүниие партиин гэшүүн болгон абалтай аал?

Энэ баримта юу харуулнаб гэхэдэ, партийна зарим эхин организацинууднай нимэ шухала асуудалда хайша хэрэгээр, харюусалгагүйгөөр хандана, партида орохоёо хүсэгшэдэй өөрынь шэнжэ шанарые, политическэ, юрэнхы мэдэрэлыень хүсэд шалгажа үзэнэгүй бшуу. Рекомендацишье үгэhэн коммунистнууд баhал али зэргын буруу ябадал гаргана гээшэб. Шведов мэтэ хүнтэй сугтаа зэргэлжэ байгаад хүдэлдэг, зан абаринень, шэнжэ шанарыень hайн мэдэжэ ябадаг коммунистнууд тэрэниие партиин гэшүүндэ кандидадаар абая гэжэ гараа үргэжэ байхадаа юун гэжэ бодоо гээшэб. Имэрхүү харюусалгагүй хэрэг локомотив-хабсаралгын цехэй партийна эхин организацида баhал үзэгдөө hэн. Залуу коммунист Владимир Изаренко партиин зэргэдэ жэл хахадай туршада ябахадаа хоёр дахин партийна шанга зэмэ тохуулаа, удаань партиhаа гаргуулаа.

Партиин Уставай эрилтэнүүдтэ огто таарамжагүй нимэ ушарнууд тиимэ олон үзэгдэнэ бэшэ ааб даа. Тиигэбэшье дээрэ дурсагдаhан жэшээнүүдhээ бидэ ехэ тобшолол хэжэ, саашадаа партида шэлэн абаха хэрэгээ, партийна организациня бэхижүүлхэ хүдэлмэреэ улам hайжаруулха, коммунист бүхэн энэ хүдэлмэридэ харюусалгатайгаар хандаха ёhотой гэжэ тус бүридэнь үшөө дахин ойлгуулха уялгатай болонобди. Нимэ зорилготойгоор хүдэлмэреэ ябуулнашьебди. Коммунистын үндэр нэрэ зэргые нарин нягтаар, үндэр дээрэ, тоh харюусалга ехэтэйгээр үргэн ябажа шадахагүй хүнүүдые партида абаха гээшэмнай партийна организациин ажал ябуулгадахи ехэл дутагдалынь мүн гэжэ сэхэ мэдэрхэ зэргэтэйбди.

Партида шэнээр гэшүүдые шэлэн абаха хэрэг нарижуулан hайжаруулха хүдэлмэри ябуулхатаяа хамта, залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ асуудалда манай партийна организаци анхаралаа мүн лэ ехэ табина. Тиихэ ёhотойшьебди. Зуун дүшөөд шахуу коммунистнууднай гурбан жэл хүрэтэр партийна стажтай. Тиихэдэ КПСС-эй гэшүүндэ 66 кандидат мүнөө үедэ бии. Имэ олон залуу коммунистнуудай дунда hуралсалда, хүмүүжүүлгэдэ хабаатай али бүхы хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха тон шухала.

Бидэ түрүүшын ээлжээндэ залуу коммунистнуудай hуралсал зүбөөр, тэдэндэ өөhэдтэнь аша үрэ ехэтэй байхаар эмхидхэхые оролдонобди. Тиигэжэ эдэ нүхэдөө бултыень коммунис ажалай hургуулида ябуулнабди. Тэрэ hургуулида hурагшад өөрын hуралсалай тусхай программатай. Партиин гэшүүн байха ёhо гурим, коммунистнуудай бэелүүлхэ уялганууд, партийна журам сахилга, партида абалгын, кандидадай стаж гаралгын гуримууд гэхэ мэтын шухала шухала асуудалнууд hуралсалай программа соо оруулагданхай.

Гадна партиин гэшүүн болон абтахаяа байhан кандидадуудай бэлэдхэл нилээд hайжаржа байна. Залуу коммунистнууд диилэнхидээ организациингаа ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Залуу коммунистын хүмүүжэхэ, партийна талааараа хатуужанги болохо, партийна болон ниитын хүдэлмэридэ дүршэхэ талада партийна даабари дүүргэлгэ ехэ удхатай хэрэг мүн болоно.

Залуу коммунистнуудай олонхинь наhаараа залуу зон. Тиимэhээ тэдэндэ комсомолой хүдэлмэри даалгаха гэжэ ехэ оролдолго гаргагдана гээшэ. Комсомолой 39 эхин организациин 25-ынь залуу коммунистнууд мүнөө толгойлжо байна. Тиихэдэ 30 коммунистнууд комсомолой бюрогой гэшүүдээр hунгагданхай. Эдэнэрнай харюусахаар абаhан партийна даабаряа hайнаар дүүргэнэ гэжэ хэлэмээр. Валерий Худяков комсомольско эгээл томо организаци (локомотив-хабсаралгын цех) хүтэлбэрилнэ. Тиихэдэ Раиса Якимова якорьна цехэй, Владимир Волков дизельнэ цехэй комсоргнууд юм.

Комсомолой организацида хүдэлхөөр партийна даабаритайгаар залуу коммунистнуудые эльгээhэн хүдэлмэримнай hайн үрэ дүн харуулна гэжэ тэмдэглэхэ байнаб. Комсомолой организацинуудай ажал ябуулга нилээд эдэбхижээ, залуу үетэнэй дунда эрхилэгдэдэг үзэл сурталай, ниитын хүдэлмэри хараа байса hайжараа. Комсомолой политическэ hуралсалые 15 коммунистнууд хүтэлбэрилнэ.

Залуу коммунистнуудаа гансал комсомолой организацинуудта хүдэлхөөр эльгээнэ бэшэбди. Партиин зэргэдэ hая жагсаhан 18 нүхэднай цехүүдэй профсоюзай организацине хүтэлбэрилжэ байдаг. Эдээн соohоо Альберт Житихинэй ударидадаг электромашинна цехэй профсоюзай цеховой комитет завод соогоо эгээл hайнаар хүдэлдэг гэжэ тоотой юм.

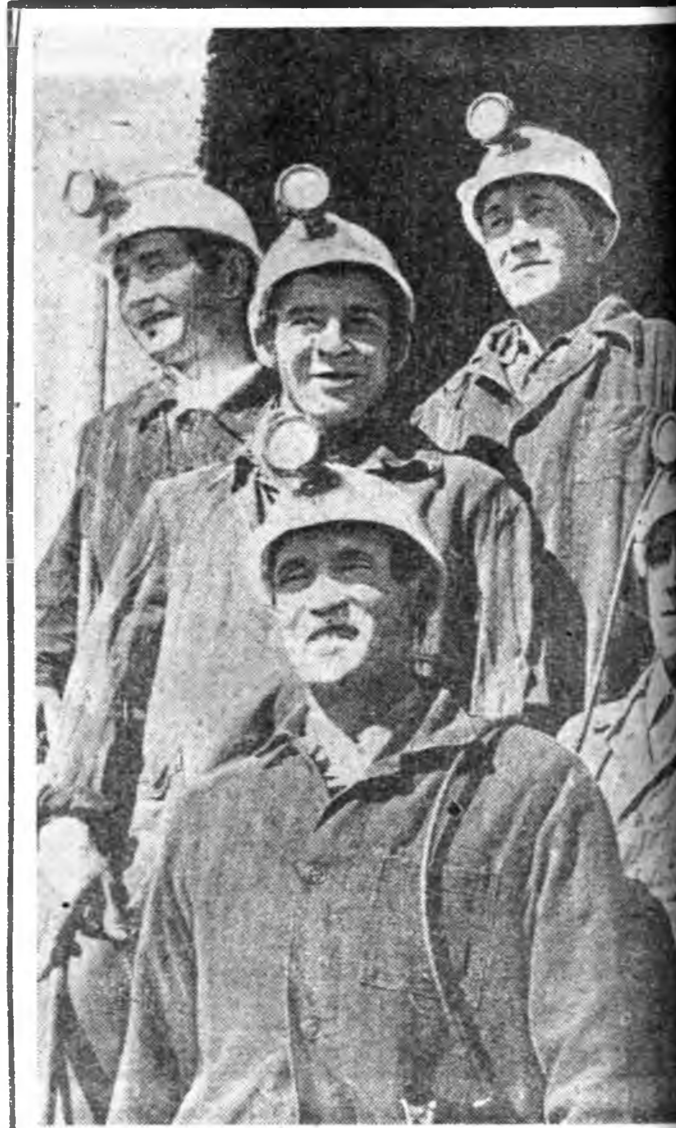
Залуу коммунистнуудые hургаха, тэдэнэй партийна харюусалга дээшэлүүлхэ, партиин Уставай эрилтэнүүдые жэншэдгүйгөөр бэелүүлдэг байхаар хүмүүжүүлхэ талада партийна суглаан болон бюрогой заседани дээрэ тэдэнэй тоосоо дуулажа, зүбшэн хэлсэхэ ябадал ехэ hайн, туhатай арга боложо үгэдэг гэжэ бодото байдал гэршэлнэ. Тоосоо барилга хадаа партийна даабариия дүүргэхэ, hураха хэрэгтэнь, ажал хүдэлмэридэнь үнэхөөрөө hайнаар нүлөөлнэ, эдэбхиинь дэлисэ үргэдхэнэ.

Али болохо арга хэрэглэжэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулжа шадаагүй газарта залуу коммунистнууд ниитын хэрэгтэ хайхарамжагүй, оhол нозог, ажаллахадаашье hали боли байдаг. Нимэ байдал имагтал партбюрогой, тэрэнэй секретариин hула хүдэлмэриhөө сэхэ дулдыдана гэжэ тобшолол хэнгүй аргагүй.

Партийна суглаан залуу коммунистнуудай хүмүүжэл болон болбосоролдо ехэ нүлөө үзүүлдэг байhаниинь мэдээжэ. Энэ шэнэ хэрэг урдань үзэгдөөгүй зүйл бэшэ. Суглаанда бэлэдхэл хэлгэдэ олоор тэдэниие хабаадуулха, суглаан дээрэ үгэ хэлүүлжэ hургаха гээшэ, үнэхөөрөө, болбосоролой ехэ hургуули боложо үгэдэг. Гадна суглаанай үзэмжэдэ табигдаhан асуудалhаа ехэ юумэн дулдыдаха байха. Коммунистнуудай, илангаяа партиин залуу гэшүүдэй ажабайдалда, тэдэнэй хамтын хэрэгтэ таарама, хам оролсомо асуудал шэлэн олохо гээшэ ехэ удхатай зүйл. Энэ талаар локомотив-хабсаралгын, автотранспортна цехүүдэй партийна эхин организацинуудта (секретарьнарынь В. В. Сычёв, А. А. Вершинина) болодог суглаанууд онсо илгардаг гээшэ.

КПСС-эй ЦК-гай майн Пленумэй «Партийна документнүүдые hэлгэлгэ тухай» тогтоолые бэелүүлэн, манай заводой партийна эхин организацинуудта бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байна. Эгээл энэ үедэ бидэ партиингаа зэргые улам бэхижүүлхэ, залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ асуудалнуудта анхаралаа онсо табиха гэhэн зорилго урдаа табинхайбди. Нимэ эрилтэ табигдаха ёhотойшье ха юм даа.

Н. ВРУБЛЕВСКАЯ,
Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй парткомой инструктор.

Михаил Павлович Бурдуковскиин хүтэлбэрилдэг ... чигуудай бригада Галуута-Нуурай шахтада эрхим гэжэ ... даг. Энэ бригадынхид шахтадаа дэлгэрэн мүрысөө... рүү hурида гаранхай юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. П. Бурдуковскиин бригада.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ ф...

ХОНИШОД ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭДЭ ХАБААДАНА

Хони малдаа бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл ехээр бэлэдхэжэ абабал hүн, мяхан ехээр абтаха гэжэ малшан бүхэн hайн мэдэдэг. Тиимэhээ зунай үдэр бүхэндэ оролдосотойгоор хүдэлжэ шадаагүй hаа, хожомынь хэндэ гомодхол оруулхабши гэжэ хүдөөгэй ажалшад hайн ойлгодог шуу. Ажахын үнинэй хонишон коммунист Батожап Гомбоевич Батуев арга хургаяа бэдэржэ, сүлөөтэй сагтаа хонидтоо үбhэ тэжээлынь өөрынгөө хүсөөр бэлэдхэжэ абадаг заншалтай юм. Батожап Гомбоевич гэр бүлөөрөө үбhэ хуряалгада звено болоод ажаллана. Энэ ажалша бэрхэ бүлэ hаянай байдалаар 300 гаран центнер hайн шанартай үбhэ сомоод байна. Үбhэ хуряалгада. Геннад... затов, Батожап Гомб... нүхэр Долгор, Гомб... гор, Сурун ух... ажаллана.

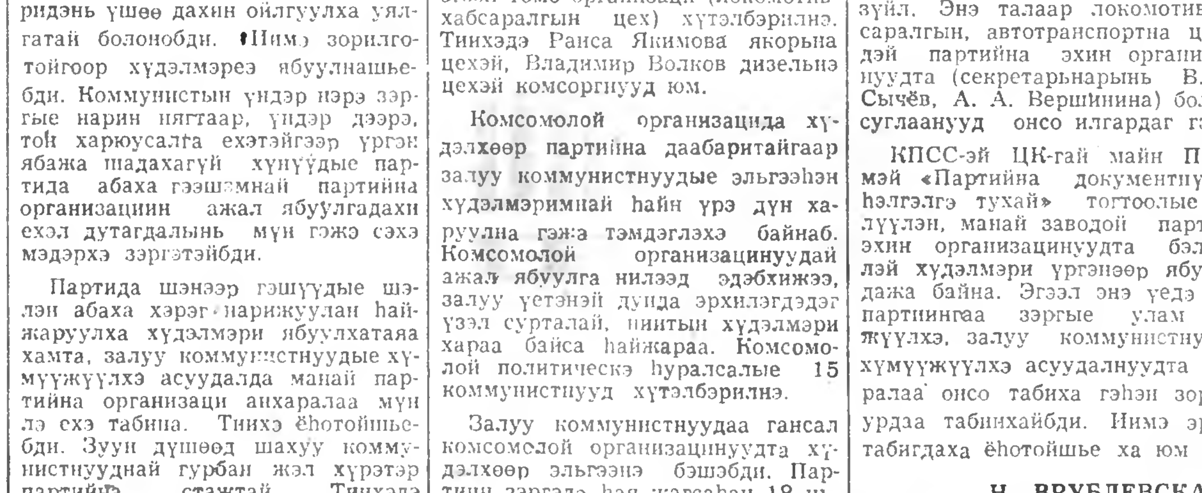
Байгша ондо энэ ... бэрхэ бүлэ hайнаар... 100 эхэ хонин бүри... хурьга абажа, кол... гоо эрхим hайн үр... лажа шадаа бшуу.

«Мир» колхозой ... зунай үедэ өөhэдын... сөөр тэжээл бэлэдх... даг заншалтай юм. ... зуутад Софья Ба... Банзаракцаева, Да... коцыреновнч Б... Георгий Лубсанови... туев болон бусад ... үедэ тус тустаа хэ... центнер hайхан үбh... лонхой.

Д. БАД...
«Мир» колхозой ...
Зэдын аймаг.

Табан жэлэй түрүүшүүл

МОДОШОД ҮГЭДӨӨ ХҮРЭХЭЛ БАЙХА

Худанай леспромхозой хүдэлмэришэд модо бэлэдхэхэ даабаряа hара бүри үлүүлэн дүүргэжэ байдаг. Эдэнэр найман hарынгаа даабари аяар 15 хоногоор уридшалан дүүргэжэ, «Забайкаллес» комбинадай леспромхозуудай коллективүүдэй дундаhаа шалгарба. Түйлаhан амжалтаяа саашадань улам арьбадхаха гэжэ эрмэлзэн, мастерска участогууд, бага комплексно бригаданууд, модо шэрэдэг машинануудай экипажууд бүри эршэтэйгээр мүрысэжэ эхилбэд.

Пётр Иванович Павловай даадаг бригадын модошод юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабариhаа гадуур 8.238 кубометр модо бэлэдхээ бэлэй. Байгша оной түрүүшын хахад жэлэй даабариhаа гадуур 1.432 кубометр модо бэлэдхээ гэхэ гү, али мүнөө октябрь hарын түсэбөөр хүдэлжэ байна. П. И. Павлов-дүршэл шадабаритай хүн hэн тула ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шададаг. Тиимэhээл hарадаа 2 мянганhаа дээшэ модо бэлэдхэдэг болоhоор үнинэй. Бригададань коммунис ажалай үндэр нэрэ зэргэ олгогдоhон байха юм.

Михаил Иосифович Паршаковай даадаг бага комплексно бригадын модошод түрүүшүүлэй хойно орохогүй гэжэ оролдоно. Эдэнэр байгша оной түрүүшын хахадай даабариhаа гадуур 4.406 кубометр модо бэлэдхээ бэлэй. Наймадахи табан жэл соо эрхимээр хүдэлhэнэйнгээ түлөө М. И. Паршаков Ленинэй орденоор шагнагдаhан юм. Имэ үндэр хайра шагналые үнэн сэхэ ажалаар харюулха гэжэ эрмэлзэдэг, энэ хүсэл оролдолгоёо бэелүүлжэ шаданашье. Түрүү бригадануудай коллективүүд халаан бүриингөө даабариhаа гадуур 15—20 кубометр модо бэлэдхэжэ, бэшэндэ түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулжа байhаар.

Үдэр хоногой ошохо тума мүрысөөнэй эршэ улам шангадана, ажалай түрүүшүүлэй тоо олошорно. Худанай леспромхозой модошод СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулан абаhан уялгаяа болзото дээрэнь бэелүүлхэ гэжэ оролдоно. Эдэнэр жэлэйнгээ даабари урид дүүргэжэ, ехэ модо бэлэдхэхээр зоригжонхой.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: П. И. Павловай даадаг бага комплексно бригадын хүдэлмэришэд ажалдаа гарахынгаа урда тээ.

Д. НИМАЕВАЙ фототекст.

АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭНҮҮД МЭДЭЭСЭНЭ

ОГОРОДОЙ ЭДЕЭ ТУШААНА

Калининай нэрэмжэтэ совхоздо 45-hаа 60 хүрэтэр хүнhөө бүридэhэн гурбан бригада овощ ургуулдаг юм. Тэдэндэ 65 гектар үгэрсэ, помидор, hонгино, капуста, редис даалгагданхай. Овощ ургуулагшад огородой эдеэ hайнаар харууhалаа юм. Тэдэнэр мүнөө ургасаяа хуряажа эхилбэ. Түрүүшын хэдэн зуугаад центнер огородой эдеэн городой ажалшадта эльгээгдээ. Т. И. Брянская, Ф. П. Пластинина, Н. Т. Гордеева гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд мүнөө овощ хуряажа байhаар. СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан абаhан социалис уялгануудаа Калининай нэрэмжэтэ совхозой овощ ургуулагшад үлүүлэн дүүргэхэ хүсэлэнтэйгөөр ажаллажа байна гээд «Коммунизмын туяа» газетэ мэдээсэнэ.

УЛААН-ҮДЫНХИД ТУhАЛНА

Улаан-Үдын гэр баридаг комбинадай барилгашад Хэжэнгын ажалшадта туhаламжа үзүүлдэг юм. Тэдэнэр 12 айлай байрлаха гурбан дабхар байрын гэр, ажаhуудалай хэрэгсэлнүүдые хангалгын аймагай комбинадай хоёр дабхар байшан ашаглалгада оруулаа.

Барилга -хабсаралгын нэгэдэхи управлениин барилгашад Хэжэнгын аймагай барилгашадта мүн лэ туhалдаг юм. Мянган hурагшадай багтаха hууритай hургуули, котельнэ, хүдалдаа наймаанай комплекс, хэдэн олон айлнуудай байрлаха хоёр дабхар гэрнүүдые барижа эхилээ.

Байгша оной дүрбэдэхи кварталда тус управлениин барилгашад, 300 хүнэй hууритай кинотеатр, ясли-саад, хэлхээ холбооной байшангай барилга эхилхээр хараална гээд «Хэжэнгын гол» газетэ уншагшадтаа дуулгана.

БЭРХЭ ЛУГОВОД

Ноёхоной колхозой гэшүүд баян таряа хуряахаhаа гадна үбhэ ногоо ехээр ургуулжа шададаг юм. Луговод Б. Б. Цибиковэй звено 10 гектар нуга сабшалан дээрэhээ 1.000 центнер гэхэ гү, али тальмайн гектар бүриhөө 25 центнер үбhэ хуряахабди гэhэн уялга абаhан байгаа. Тэдэнэр Гурбалжанайнгаа нуга сабшалан hайнаар уhалжа, харууhалжа шадаhанай ашаар гектар бүриhөө 31 центнер үбhэ хуряагаа.

1.200 гаран центнер үбhые механизаторнууд Б. Батуев, Н. Караваев гэгшэд саг болзортонь шанар hайнтайгаар хуряажа абаба гээд «Улаан Сэлэнгэ» газетэ бэшэнэ.

ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛНЭ

«Баргажанай үнэн» газетэ ингэжэ мэдээсэнэ:

Баргажанай адагай загаhанай консервын комбинадай коллектив юhэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй үйлэдбэриин түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Тус комбинадай консервын цехэй коллектив предприятиингаа 50 жэлэй гүйсэhэнтэй дашарамдуулан, түсэбhөө гадуур 15 мянган условно баанха консервэ үйлэдбэрилхэ гэhэн уялга абаhан аад, 19 мянган баанха консервэ үйлэдбэрилэн гаргаа. Гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, байгша оной 8 hарын түсэб августын 17-ной үдэр 113 процент дүүргэгдээ.

Консервэ үйлэдбэрилдэг цехэй коллективэй дунда үйлэдбэриин түрүүшүүл олон юм. Слесарь-наладчик коммунист Л. В. Молотков, цехэй хүдэлмэришэд М. Г. Вульфович, З. Үсманова, Х. Хандошкина, Е. Долгих, А. Осипова болон бусад эрхимээр ажаллажа, бусадта үльгэр жэшээ харуулна.

ЛЕКЦИ ОЛООРОО ША...

«Саян» газетэ ингэж... сэнэ:

Аймагай соёлой ... Зүүн-Сибириин техно... институтай доцент, ... эрдэмэй кандидат А. ... уласхоорондын байд... лекци уншаба.

Хойто үдэрынь аймаг... ницын медицинскэ ху... шад тэрэнэй лекци ша... лектор Горхон гэжэ га... талмай дээрэ уял... асуудалаар үгэ хэлэбэ. ... ранай совхозой мали... hан байгаа. hүүлээрнь ... лова пустынь» аршаан... амарагшадай дунда лек... А. Н. Петров «Аршан» ... амаржа байбашье, ниим... тай үүсэхэл гаргаhан ... үдэрнүүдтэ тэрэнэй ... зуун хүн шагнаа.

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

КЕМЕРОВСКЭ ОБЛАСТЬ. КУЗБАСС ШУЛУУН НҮҮРhЭНЭЙ, МЕТАЛЛАЙ, ХҮГЖЭНГИ ХИМИИН ХИЗААР БАЙХАhАА ГАДНА МАНАЙ ОРОНОЙ ЗҮҮН ЗҮГТЭХИ БҮД НЭХЭДЭГ ТОМО ТҮБ ЮМ.

ЭНЭ ЖЭЛЭЙ ЭХЕЭР ЛЕНИНСК-КУЗНЕЦКДЭ КАМВОЛЬНО-СЭМБЫН КОМБИНАДАЙ ТҮРҮҮШЫН ЭЭЛЖЭЭН АШАГЛАЛГАДА ОРОhОН БАЙНА. КОМБИНАДАЙ НЭХЭhЭН УТАhЫЕ ХУДАЛДАН АБАГШАД ЕХЭ ДУРАТАЙГААР АБАДАГ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ЛЕНИНСК-КУЗНЕЦКЫН МҮНӨӨНЭЙ ТҮХЕЭРЭЛГЭНҮҮДЭЭР ХАНГАГДАhАН РОВНИЧНО ЦЕХ.

ТАСС-ай фотохронико.

МОСКОВСКО ОБЛАСТИИН ПОДОЛЬСКО РАЙОНОЙ «ЩАПОВО» ГЭЖЭ ТУРШАЛГЫН АЖАХЫДА ПРОМЫШЛЕННА АРГААР hҮ ҮЙЛЭДБЭРИЛХЭ ТОМО ФЕРМЭ БАРИГДАЖА БАЙНХАЙ. ХОЕР МЯНГАН ҮНЕЭДЭЙ БАЙХААР ХАРААЛАГДАЖА БАРИГДАhАН ЭНЭ ФЕРМЭ ДЭЭРЭ БҮХЫ АЖАЛЫНЬ АВТОМАТ АРГААР БҮТЭЭГДЭХЭ ЮМ. «МОСТРАНССТРОЙ» ТРЕСТЫН БАРИЛГЫН МОНТАЖНА № 513 ПОЕЗДЫН КОЛЛЕКТИВ 1972 ОНОЙ НОЯБРИИН 7 БОЛОТОР ФЕРМЫЕ АШАГЛАЛГАДА ҮГЭХЭ ГЭЖЭ ТҮСЭБЛЭНЭ.

ФЕРМЫН ШУХАЛА ТҮХЕЭРЭЛГЭНҮҮДЫНЬ ГДР-тэ БҮТЭЭГДЭhЭН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: БАРИЛГЫН ТАЛМАЙ ДЭЭРЭ.

ТАСС-ай фотохронико.

...Республикымнай ажалшад [ССС]Р-эй, мүн Буряадай АССР-эй [бай]гуулагдаһаар 50 жэлэй ойн [ба]йдарнуудые нэрэтэй түрэтэй[гээр] угтахын тула ехэхэн бэлэд[хэл] хэжэ байнхай. Жэшээлэн хэ[лэ]бэл, Хориин аймагай хүдэлмэ[рилэ]гшэд, алба хаагшад болон [инте]ллигенци һуурин тосхонуу[дые] болбосон түхэлтэй, сэсэрлиг[тэй] болгохо ба культурыень дээ[шэлүү]лхэ талаар соёлой хоёр жэ[лэ]й добтолгодо оролсоо.

ТОСХОНОЙ АРИГ СЭБЭРЭЙ ТҮЛӨӨ

Аймагай Соведэй гүйсэдкомой шиидхэбэреэр эндэ апрелиин 10-һаа майн 10 болотор ариг сэбэрые сахиха һара үнгэргэгдөө һэн. Тэрэшэлэн ариг сэбэрые сахиха һарын туршада аймагай һуурин тосхоной ажаһуугшад гэрэйнгээ газаа-гуурхиие сэбэрлээ, үйлсэнүүдтээ һөөг мододы һуулгаа. Үнгэрһэн жэлэй хабар, намар тус аймагта 3000 уляангир, 1500 акаци таригдаа юм. Гансахан аймагай түб тосхондо элдэб түрэлэй 1600 модод һуулгагдажа, набша намаагаа дэлгээ. Гэхэтэй хамта аймагай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд ниитын санитарна эдэбхитэдтэй хамта һуурин тосхонуудай ариг сэбэрые сахихын түлөө хүн зоной дунда ехэхэн ойлгууламжын хүдэлмэри үнгэргэнэ.

Илангаяа һүүлэй хоёр жэлэй туршада Хориин аймагта ехэхэн хубилалта болоо. Ажалшадай байха аятай зохид хэдэн арбаад байрын гэрнүүд ашаглалгада оруулагдаа. Мүн соёлой байшан, бани, стадион, үхибүүдэй саад-ясли, найман жэлэй һургуули гэхэ мэтэ барилганууд ербын бодоо. Тиихэдэ эндэхи тосхон бүхэндэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда баатарай үхэлөөр унаһан сэрэгшэдтэ хүшөө бодхоогдонхой.

Эмнэлгын эмхи зургаануудай материально-техническэ бааза жэл бүри бэхижэнэ. Һүүлэй үедэ Хасуурта, Тохорюугта, Ашанга тосхонуудта фельдшерскэ пунктнууд баригдаа. Мүн Хандагатай, Зүүн-Хуурай, Булам, Анинска һууринуудта фельдшерско-акушерска пунктнууд баригдажа эхилээ. Тиихэдэ аймагай түбэй больницада арбан машинын багтаамжатай гаражай барилга дүүрэхэеэ байна. Эндэхи хуушан поликлиникын байшан шэнээр заһагдажа байнхай. Хожомоо эндэ шүдэнэй үбшэ аргалха поликлиникэ нээгдэхэ юм.

Дээдэ-Тайлсын участогай больницын ахамад врач, Ажалай Улаан Тугай орденой кавалер О. А. Котова, Үдын больницын ахамад врач З. Я. Григорьева, врач дерматолог О. И. Самбуева, залуу врачнар Р. Б. Магдажинова, С. Б. Леусин болон бусад соёлой хоёр жэлэй добтолгодо эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

А. АНДАЕВА.

БУРЯАД ХЭЛЭНЭЙ МЭРГЭЖЭЛТЭДЫЕ БЭЛЭДХЭДЭГ ГУЛАМТА

[До]рж[и] Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай дээдэ һургуули [байгуулагдаһ]аар 40 жэл болоо.

[Тү]с институдай буряад хэлэ бэшэгэй [ба л]итературын отделени өөрын онсо [түүхэ]тэй юм.

Буряад хэлэ бэшэгэй отделени анха түрүүн энэ институдай литературно-лингвистическэ отделениһээ [салаһан] гэхэ. Тэндэ профессорнуу[д] Б. Барадин, Г. Цыбиков, мүн [Б]олодон болон бусад монгол угсаатанай хэлэ ба уран зохёол, түүхэ [за]адаг байгаа.

1940 ондо буряад хэлэ бэшэгэй ба литературын тусгаар отделени, [тиигэ]жэ, анха түрүүн ород хэлэ бэшэг ба литературын таһагһаа илгаран гараһан байха юм. Тэрэ үедэ [дунда] һургуулинуудта буряад хэлэ [бэшэ]гын үргэнөөр ябуулагдажа, тусгаар бэлэдхэлтэй багшанар тон хэрэгтэй болоод байгаа. Дайнай эхилһэн жэлдэ энэ отделени ород хэлэ [бэшэ]г ба литературын отделенитэй [дахин] нэгэдэһэн байха юм.

Тэрэ сагһаа хойшо хоёр жэл үнгэрөөд байхада, 1943 ондо Буряадай багшанарай институдай дэргэдэ хоёр жэлэй һуралсалтай багшанарай институт студентнэрые буряад хэлэ бэшэгэй тусгаар таһагта [һура]жа абажа эхилээ һэн.

Дайнай дүүрэһэн жэлдэ буряад [хэлэ] бэшэгэй ба литературын отделени эройдоо 6 хүн дүүргээ бэлэй. [Тэдэ]эн сооһоо Орбодиева Дарья Очировна мүнөө Хурамхаанай дунда һургуулида 27 жэлээ хүдэлжэ байна. «Буряадай республикын габьяата багша» гэһэн нэрэ зэргэтэй; Дондокова Долгорма Дондоковна Үльдэргын дунда һургуулида түрэлхи [хэлэ]н ба литература зааһаар, баһа [Бу]ряадай республикын габьяата [баг]ша» болонхой; Панзатова Чимит [Цыре]товна Агын дунда һургуулида [ажалл]адаг зандаа, «Арадай гэгээрэлэй [отли]чник» гэжэ нэрэ зүүһэн байна. [Иимэ]хэдээ буряад хэлэ заадаг багшанарай габьяата нэрэ солодо эхи та[би]һан зон байна.

Удаань буряад хэлэ бэшэгэй ба литературын отделени (1947, 1953, 1954 онуудта) хамтадаа 40 хүниие [дээ]дэ мэргэжэлтэй болгожо гаргаһан байна. Эдэ багшанарай дунда [ехэ]эхэ дүй дүршэлтэн, бэлигтэй [олон] багшанар шалгаран гараа. Жэшээлбэл, Тулусоева Надежда Арсентьевна мүнөө Түнхэнэй аймагай [Хор]онэй дунда һургуулида түрэлхи [хэлэ] бэшэгэй ба литературын багшаар хүдэлнэ, «РСФСР-эй габьяата [багша]» болонхой. Гадна Цыбикова [Ек]атерина Цыбиковна, Будаев Дан[ги] Шойсоронович, Бадмаев Бата [Цыре]нович «Буряадай республикын [габь]ята багша» гэһэн нэрэ зэргэдэ [хүр]тэнхэйнүүд.

1946 ондо дүрбэн жэлэй һуралсалтай Буряадай багшанарай институдай буряад хэлэ бэшэгэй ба литературын отделени студентнэрые абажа, мэргэжэлтэдые бэлэдхэжэ эхилһэн байна. Тэрэ гэһэнһээ хойшо, 1950 онһоо эхилээд, 1956 он хүрэтэр 80 хүн буряад хэлэ бэшэгэй багшанар боложо гараһан байна.

Мүнөө үедэ эдэ нүхэдые хараад үзөө һаатнай, советскэ партийна болон арадай гэгээрэлэй хүдэлмэридэ ябажа, ажалдаа урагшатай, магтаалтай байдаг. Жэшээлбэл, Жугдурова Норзогма КПСС-эй Агын окружкомой секретарь, Баглаев Роман Павлович КПСС-эй Усть-Ордын окружкомой хүдэлмэрилэгшэ, Дондоков Галсан КПСС-эй Агын окружкомой секретарь, Очиров Дондоб Доржиевич Буряадай багшанарай институдай парткомой секретарь, Юндунов Бадмажаб Могойтын аймагай арадай гэгээрэлэй таһагые даагша, Намжилов Чимит-Рыгзен Монголдо ТАСС-ай корреспондент гэһэн тушаалда хүдэлжэ, түрэл институдайнгаа нэрэ хүндые үргэжэ ябадаг.

Илангаяа хүдөөгэй багшын ажалда айхабтар ехэ дүй дүршэлтэй болоһон хүнүүдшье тэдэнэй дунда олон. Жэшээлбэл, Буряадай республикын габьяата багша, олон учебнигүүдэй автор Ошоров Дамиин Данжаевич, РСФСР-эй габьяата багшанар Дамдинова Хандама Дугаровна, Санжиев Шагдар Дулмаевич гэхэ мэтэ яһала олон. Арадай гэгээрэлэй отличнигуудые тоолобол, Замбалов Даба Гомбоевич, мүнөө Түнхэнэй аймагай Хуурай- Хобогой дунда һургуулиин директор, Дембелов Георгий Федорович, Сотникова Софья Доржиевна гэгшэд ажалдаа магтаалтай.

Гадна 50-яад онуудаар буряад хэлэ бэшэгэй ба литературын отделениие дүүргэгшэдһээ эрдэм ухаанай, эрдэм шэнжэлэлгын ажалтай, эрдэмэй нэрэ солотой болоһон, эрдэм бэлигтэй хүнүүд олоор шалгаран гараа. Жэшээлбэл, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидадууд Цэй-Жап Цыдыпов, Иннокентий Степанович Хамгушкеев, Даша-Нима Доржиев, Эрхэтэ Раднаевич Раднаев, Лубсан Доржиевич Шагдаров, Бабу-Доржо Батоев, Даша-Нима Дамдинов болон бусад олон.

1953 онһоо хойшо түүхын ба хэлэ бэшэгэй факультедэй буряадай отделени хадаа табан жэлэй һуралсалтайгаар хоёр шэглэлтэй боложо, «ород хэлэ ба литература», «буряад хэлэ ба литература» гэһэн мэргэжэлтэй багшанарые бэлэдхэжэ эхилээ бэлэй. Тиигэжэ 206 багшанарые бэлдэжэ гаргаабди.

Мүнөө буряадай отделени табан курстай, эндэнь 125 студентнэр һуралсана. Манай студентнэр буряад хэлэ бэшэг ба литература, ород хэлэ бэшэг ба литература заажа һурахаһаа гадна, эрдэм шэнжэлэлгын хүдэлмэреэр һонирхожо, түрүүшын алхамуудые хэнэ.

Буряад хэлэ бэшэгэй ба литературын кафедрын дэргэдэ студенческэ научна болон һуралсалай кружогууд хүдэлдэг. Жэшээлхэдэ, «Мүнөө үеын литературна буряад хэлэн», «Буряад нютаг хэлэнүүдые шэнжэлэлгэ», «Буряад хэлые методическа талаар зүбөөр заажа һуралга» гэхэ мэтэ кружогуудта манай студентнэр хабаадахадаа, эрдэм шэнжэлэлгын хүдэлмэриин дүй дүршэл абана.

Эрдэм ухаанай ба һуралсалай кружогуудһаа гадна, уран һайханай «Байгалай долгин» гэһэн ансамбльда, мүн литературно-творческо кружогуудта манай студентнэр эдэбхитэйгээр оролсодог.

Уран зохёолой кружогто манай олохон студентнэр хабаадажа, шүлэг зохёожо һурана. Республикымнай мэдээжэ поэдүүд Цырен-Базар Бадмаев, Николай Дамдинов энэ кружогтомнай ерэжэ, ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг.

Мүнөө буряадай таһагта шүлэг бэшэдэг студентнэр олон.

Бүри урдань институт дүүргэгшэдэй зариман бэлигтэй уран зохёолшод болоо. Жэшээлбэл, Чимит-Рыгзен Намжилов, Гунга Чимитов, Виссарион Бильдушкинов, Норпол Очиров, Зэгбэ Гомбожабай, Цырен- Дулма Дондогой, Лопсон Тапхаев, Цырен-Дондок Хамаев, Георгий Дашабылов, Владимир Лубсанов, Балдан Ябжанов гэгшэдэй номуудые мэдэхэгүй уншагшад үсөөн лэ байха.

Манай институт заочно отделенитэй. Тэндэ буряад хэлэ бэшэгэй ба литературын багшанар олохоноор бэлдэгдээ. 1955 онһоо 1971 он хүрэтэр заочноор 148 хүн дүүргэжэ гараа.

Буряад хэлэ бэшэгэй ба литературын отделени 1940 онһоо 1971 он хүрэтэр бүхыдөө 494 дээдэ мэргэжэлтэй багшанарые бэлэдхэжэ гаргаа. Эдэнэй олонхинь хүдөөгэй буряад һургуулинуудта удаан жэлнүүдтэ ажаллажа, горитойхон дүй дүршэлтэй болоһониинь мэдээжэ. Ажалдаа амжалта туйлаһанайнь түлөө 6 багшанарта «РСФСР-эй габьяата багша», 8 багшанарта «Буряадай республикын габьяата багша» гэһэн нэрэ олгогдонхой, арбаад гаран багшанар «Арадай гэгээрэлэй отличник» гэһэн нэрэ зэргэтэй.

Манай кафедрын багшанар хадаа хүдөөгэй дунда һургуулинуудтай алишье талаараа холбоо барисаатай байдаг юм. Һуралсалай жэлдэ оло дахин хүдөөгэй һургуулинуудаар ябажа, методическа туһаламжа хүргэхэһөө гадна, дунда һургуулинуудта зорюулһан буряад хэлэ ба литература үзэхэ номуудые дүй дүршэлтэй багшанартай хамта бэшэлсэдэг заншалтай.

У. ДОНДУКОВ,
Буряадай багшанарай институдай буряад хэлэ бэшэгэй ба литературын кафедрые даагша, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат.

ФОТОРЕПОРТАЖ

НАЙМААЛАГШАДАЙ УРИН ЭНЕЭБХИЛЭЛ

УЛААН-ҮДЭ хотын Октябрьска гудамжаар ябаал һаа, эдэ магазинуудта оронгүй, хэзээшье гараха ёһогүй.

Наймаалагша... Хүнгэн бэшэ мэргэжэлтэй хүнүүд. Бүхэли үдэртөө хүл дээрээ зогсожо, ороод ерэһэн хүн бүхэнэй һонирхоһон юумые харуулжа, дурадхажа байдаг.

«Наймаан найман хүлтэй, наймаашан хоёр хүлтэй» гэжэ буряад арадай урданай үгэ бии. Энэмнайшье революциин урда тээхи мэхэтэй, гохотой наймаашад тухай хэлэһэн үгэ ааб даа. Зүгөөр мүнөө сагай гүрэнэй худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд гээшэ арад зонойнгоо эрилтые хангахын түлөө тэмсэжэ, оролдожо байһан хүнүүд болоно ха юм.

Наймаалагшын мэргэжэл манай Эхэ ороной хүндэтэй, олон мянган мэргэжэлнүүдэй нэгэн болонхой. Тиимэһээ жэл бүхэндэ «Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшын үдэрые» тэмдэглэнэбди.

Үглөө бүхэндэ хэдэн зуун наймаалагшад дүн сагаан халаадуудые үмдөөд, хүн зондоо хэрэгтэй эд бараа, эдеэ хоол худалдажа эхилнэ. Налархай, урин, бүхы асуудалнуудта зохидоор харюусадаг наймаалагшын дурадхаһан эд бараа худалдажа абахада аятай байдагынь хэндэшье мэдээжэ.

...Октябрьска гудамжын 75-дахи магазинда оробобди. Эндэмнай үнтэ бүриин нооһон, хилгааһан, торгоншье бүдүүд худалдагдана. Талын һолонгын табан янзын үнгэтэй ута бүдүүд үһээһээ доошоо һанжажа, хүнүүдэй нюдэ баясуулна.

Магазиниие даагша Анна Ефремовна Зарипова бидэниие уринаар угтаба:

— Фотокорреспондентнүүд ябахадаа, хубсаһа гү, али ондоо эд бараа худалдадаг газарнуудта абаһаар лэ ородог. Харин бүд худалдадаг магазинда орохыень үсөөн харааб. Наашаа орогты! Һайнаар хүдэлдэг хүнүүд манайдашье байха.

Үнэхөөрөөшье 75-дахи энэ магазин һара, квартал, жэл бүхэнэйнгөө түсэбые ходо үлүүлэн дүүргэдэг юм. Эндэ түрүүшүүл олон. Жэшээлхэдэ, Агрепина Анатольевна Кондыбова энэ магазинда 1962 онһоо хойшо хүдэлнэ. Арбан жэлэй урда тээ № 9 ГПТУ дүүргээд, эндэ хүдэлхэеэ ерээ һэн. Урин наархай энэ наймаалагшада хүнүүд дуратай юм.

— Басагахан, тэрээхэн тангалай хээтэй бүд хэдытэб даа? — гэжэ хүгшөөдэй асууна.

— Зунай плати оёо һаа, ямар бүд таараха гэжэ һананат? — гээд гүлмэр басаган һураадхина.

— Костюмай бүд намда хэрэгтэй болоод байна гээд, — нэгэ эрэ хүн аалихан дуугарна.

Агрепина Анатольевна бүхы асуудалнуудта тоб гэмэхэн харюу үгөөд, мүнөө үедэ хубсаһа ямараар оёо һаа дээрэб гэһэн зүбшэл үгэнэ.

Нүхэр Кондыбова «Коммунис ажалай ударнигай» нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Магазинайнгаа профоргоор хүдэлнэ.

«Залуу наһан»... Иимэ гоё һайхан нэрэтэй магазин энэл Октябрьска гудамжада оршодог. Энэ магазинда хүдэлдэг наймаалагшадай олонхинь залуушуул юм.

Энэ 71-дэхи магазинда залуушуул олоороо ородог. Тэдэнэй эрилтэнүүдые һайнаар хангахын тула эндэхид ехэ оролдоно. Илангаяа залуу наймаашан Люба Жилина олоной магтаалда хүртэнэ. Энэ хүмнай 1968 ондо арбадахи класс дүүргээд, ГПТУ-да һурахаяа ороһон. Тэрэнээ дүүргэһээр эндэ хүдэлнэ. Магазинайнгаа комсомолой эмхиие хүтэлбэрилнэ. Энэ зун «Худалдаа наймаанай хүтэлбэрилэгшын үдэрөөр» дашарамдуулан, Улаан-Үдын горпромторг Люба басагые Хүндэлэлэй грамотаар шагнаа һэн.

— Наймаалагша болохо гэжэ багаһаа хүсөө хүм. Илангаяа одеколон, духии, пүүдэр худалдадаг хүн болоһойб гэжэ юундэшьеб һанадаг бэлэйб. Энеэдэтэй. Теэд харыт! Болоод лэ байна ха юмбиб. Би мүнөө худалдаа наймаанай институдта заочноор һуранаб. Хүдэлжэ байгаад һурахада, хүшэршье һаань, дуратай юумэндээ хүн гээшэ оролдосотой бэшэ аал? — гэжэ Люба Жилина энеэбхилнэ.

«Залуу наһан» гэжэ магазинай хүдэлмэрилэгшэд эд бараа худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 103 процент дүүргээ һэн. Республикын худалдаа наймаанай министерство, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой президиум «Үндэр соёл культурын предприяти» гэһэн диплом магазинай коллективтэ үгэнхэй.

«Гутал» гэжэ магазин. Баһал Октябрьска гудамжада оршоно. Энэ 80-дахи магазинай хүдэлмэрилэгшэд Улаан-Үдын горпромторг соогоо нилээд суутай болонхой. Һара, квартал бүхэнэйнгөө түсэб ходо үлүүлэн дүүргэнэ.

Эндэ хүн ходол олон байдаг. Хэнэйшье мэдэһээр гоё, зөөлэн, дулаан, бүхэ гуталда хэмнайшье дуратай ха юм.

...Октябрьска гудамжада оршодог гурбахан магазинай коллективүүд тухай тобшоор хөөрэбэбди. Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй социалис хотын хүн зониие эдэ магазинуудай хүдэлмэрилэгшэд саашадаашье һайнаар хангажа байг лэ. Тэдэнэй шарайнуудта урин энеэбхилэл хододоо бадараг!

Г. ДАШАБЫЛОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. 75-дахи магазинай эрхим наймаалагша А. А. Кондыбова һая асарагдаһан бүд хүнүүдтэ дурадхана. 2. «Залуу наһан» гэжэ магазинай наймаалагша Люба Жилина ажал дээрээ. 3. «Үхибүүдтээ иимэ гутал абаха гүт? — гээд гуталай 80-дахи магазинай наймаалагша Анна Ивановна Соломникова асууна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Германиин Демократическа Республикада бүтээгдэһэн бүд [нэ]хэдэг станогууд Татадахи (Венгри) хибэсэй фабрикада тод[хо]гдобо. Үйлэдбэрнин шэнэ технологи предприятида продукци [бү]тээлгые 10—11 процентээр дээшэлүүлхэ арга олгоно. Эндэ [бүтээ]гдэһэн хибэс энэ жэлдэ Советскэ Союз, Польшо эльгээгдэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: иимэ хибэс хүн бүхэндэ һайшаагдаха даа.
МТИ—ТАСС-ай фото.

Социалис оронуудаар

НҮХЭДТЭЙГӨӨ ХАМТА

ГАВАНА. Совет, Кубын бүлэг мэргэжэлтэд эндэхи элдэб районуудта нефть, газ бэдэржэ эхилбэ. Совет мэдээжэ нефтьшэд, дүй дүршэлтэй сейсмологууд, геофизигүүд, нефтехимигүүд, геодезистнүүд болон үрэмдэгшэд энэ бүлэгтэ оролсоно. Бэдэржэ олоһон юумыень шэнжэлхэ электронно-тоололгын тон шанэ техникэ, үрэмдэлгын болон бусад олон хүсэтэ түхеэрэлгэнүүдые Советскэ Союз Кубада эльгээгээ.

Хамтын бэдэрэлгэнүүд 1975 ондо дүүрэхэ. Кубын нефтьшэд совет нүхэдтэйгөө суг хүдэлжэ, баян дүй дүршэлыень халан абаха байна.

Олтирогтохи нефтеэр баян гэжэ тухайлагдаһан бүхы районуудта бэдэрэлгэ һүүлэй үедэ хэгдэнэ.

Революционно правительство энергетикэеэ хүгжөөхэ хэрэгтэ тон ехэ анхарал хандуулдаг. Тиимэһээ 60-аад онуудһаа эндэ нефть бэдэрэлгэ түсэбэй ёһоор ябуулагдадаг болонхой.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ЗАХИЛААР

ПРАГА. Чехословакиин машина бүтээгшэд Советскэ Союзай захилнуудые онсо анхаралтайгаар дүүргэдэг юм. Зүүн Словакиин Снина гэжэ хотодохи, республика соогоо мэдээжэ болоһон «Вигорлат» завод металл шудхаха олон пресс хабсаргажа дүүргэхэеэ байна. Эдэ түхеэрэлгэнүүд һаяар Советскэ Союзда эльгээгдэхэ юм.

Чехословакидахи «Вигорлат» гэжэ завод даралгын туһаламжаар металл шудхадаг гансахан предприяти болоно. Мүнөө эндэ 30 янзын иимэ түхеэрэлгэ бүтээн гаргагдадаг. Заводой коллектив металл шудхадаг 240 янзын, хамта дээрээ 97 миллион крон сэнтэй пресс мүнөө жэлдэ гаргаха түсэбтэй.

«Вигорлатай» гаргаһан продукци ганса Чехословакида бэшэ, мүн хилын саагуур суурхадаг. Советскэ Союзһаа гадна бусад социалис оронууд Зүүн Словакиин машина бүтээгшэдтэ захил хэдэг. Энэ жэлдэ Чилиин республика түрүүшынхиеэ захил хээ.

ХАНИ БАРИСААН УЛАМ БЭХИЖЭНЭ

БЕРЛИН. Советскэ Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярай жэлдэ германо-совет хани барисаанай бүлгэмдэ Галле гэжэ округһоо 50 мянга шахуу зон оробо.

Химическэ промышленностяараа мэдээжэ болоһон энэ округой ажалшадай, совет ханинарай харилсаа холбоон улам бэхижэнэ гэжэ тус бүлгэмэй нютагай правлениин нэгэдэхи секретарь Карл Шверс мэдүүлбэ. Хоёр ороной түрэл предприятинуудай промышленна шэнэ объектнүүдые барилгада ГДР-эй, СССР-эй мэргэжэлтэдэй харилсан хамта ажалладагһаа, энэ харилсаа холбоон бүри бэхижэнэ.

Ород хэлэ шудалха 230 гаран кружок округто хүдэлнэ. Бүлгэмэй кабинедүүд эндэ олошорно. Бүлгэмэй гэшүүдэй Советскэ Союзда творческо аяншалга хэһэн дүнгүүдтэй, аха дүү орон тухай һонирхолтой мэдээнүүдтэй эндэ һуралсагшад танилсадаг байна.

МОНГОЛ МАЛШАДАЙ АЖАЛ ХЭРЭГҮҮД

УЛААН-БААТАР. МНР-эй хүдөө нютагуудай ажалшад Монголой түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлэй даабаринуудые дүүргэхын тула шармайн ажаллана.

Хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдэй, гүрэнэй ажахынуудай малшадай эршэтэ ажалай ашаар мүнөө орон дотор 8 миллион залуу мал тобир тарганаар түлжүүлэгдэнэ. Дунда Гобиин, Түбэй, Сүхэ-Баатарай, Кобдын аймагуудай малшад илангаяа һайн үрэ дүнгүүдые туйлана.

Мал ажалай материальна хангагдаса улам һайжаруулха зорилго амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Баригдахаар хараалагдаһан малай байрануудай 69 процентнь жэлэй түрүүшын хахадта ашаглалгада ороод байна.

СОВЕТ ВУЗУУДАЙ ЗНАЧОГУУД

ВАРШАВА. (АПН — «Интерпресс»). Иимэ значогуудые полягууд олоороо зүүдэг. Промышленна районуудай ажалшад, эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэд, инженернүүд, врачнар, болон агрономуудай иимэ значогуудые илангаяа олоороо зүүгээд ябахые хараха байхат. Эдэнь — совет вузуудай значогууд. Польшын таба мянга шахуу эрхэтэд СССР-эй юрэнхы дээдэ, илангаяа техническэ дээдэ һургуулинуудта һуража гарадаг байна. Москва, Ленинград болон бусад городуудта Польшоһоо ерэһэн 500 гаран студент, аспирантнууд мүнөө һуража байнхай.

ДУНАЙ МҮРЭН ДЭЭРЭХИ БАРИЛГА

СОФИ. (АПН — «София — пресс»). Дунай мүрэнэй эрьедэ, Силистры хотоһоо баруун тээ мүнөө геодезистнүүд болон проектировщигууд хүдэлжэ байнхай. Һаяар иишэ барилгашад ерэжэ, модон плита гаргаха завод бодхоохонь. Тэрэнэй 1974 ондо ашаглалгада ороходонь, жэл бүри 60 мянган тонно продукци гаргагдадаг болохо. Энэ завод — ой модоной промышленностиин комбинадай түрүүшын ээлжээнэй үйлэдбэри. Модоор элдэб хэрэгсэл бүтээхэ, целлюлозын заводууд, дрожжын, типографиин саарһанай фабриканууд баригдажа, комбинадай бүридэлдэ ороходо юм. Комбинадта миллион кубометр модон жэл соо эдлэл болгогдохо.

БАГШАНАРАЙ СЕМИНАР

БУДАПЕШТ. (АПН — «Будапресс»). Эхин, дунда һургуулинуудта ород хэлэ зааха 500 багшанарай мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ курсанууд зунай амаралтын үеэр Венгриин юһэн городто нээгдээ. Соёлой харилсаа-холбоо байгуулха тухай венгеро-совет хэлсээнэй ёһоор Советскэ Союзһаа ерэһэн 57 мэргэжэлтэд тэдэ багшанарай эрдэм мэдэсэеэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь туһална.

ҺУРАЛСАЛАЙ ЖЭЛЫЕ УГТУУЛАН

ПХЕНЬЯН. (АПН-эй тусхай корр.). Хэдэхэн үдэрэй үнгэрхэдэ, КНДР-эй һургуулинуудта хонхо жэнгиржэ, хэдэ мянган үхибүүд һаруул, уужам классууд соо һуража эхилбэ. 1972—1973 онуудай һуралсалай жэл Корейн арадай гэгээрэлэй түүхэдэ онсо удхатай: бүгэдэ ниитын дунда һуралсал бэелүүлхэ бэлэдхэл орон дотор хэгдэжэ дүүрэнтэжэ байнхай.

• КНДР-тэ мүнөө һургуулиин байшангууд олоор баригдажа байна. Һургуулинуудай барилга бүгэдэ арадай хэрэг гэжэ соносхогдоо. Хүршэ предприятинуудай шефүүд, һурагшадай түрэлхид ахалагша классуудай һурагшад—бултадаа һургуулиин байшангуудые бариха хүдэлмэридэ хабаадалсана. Һургуулинуудай түхеэрэлгэ болон һурагшадай хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргадаг предприятинуудшье мүн эршэтэйгээр хүдэлнэ.

КНДР-тэ бүгэдэ ниитын арбан жэлэй һуралсалай бэелүүлгэ техническэ эрдэм мэргэжэл дээшэлүүлхэ зорилготой. Хэдэн жэлэй үнгэрхэдэ, республикын промышленность болон хүдөө ажахые һайн бэлэдхэлтэй мэргэжэлтэдээр хангаха арга олгохо.

ДАЛАЙН ВУЗ

БУХАРЕСТ. (АПН-эй тусхайта корр.). Румыниин Социалис Республикын далайн томо порт болохо Констанцда мүнөө далайн институт нээгдэхэнь. Энэ хадаа Румынидахи түрүүшын иимэ дээдэ һургуули болоно.

СРР-эй худалдаа наймаанай флодто олон мэргэжэлтэдэй хэрэгтэй болоһон дээрэһээнь, далайн институт эндэ нээгдээ. Далайгаар ашаа зөөлгэ жэл бүри улам ехэ болоно. 40 томо суднатай, гадаадын далайда загаһа баридаг флот республика дотор хүгжэнэ. Энэ институт хоёр отделенитэй: нэгэндэнь — холын аянай корабльнуудай, океанай сейнернүүдэй штурмануудые, нүгөөдэдэнь — техническэ мэргэжэлтэдые бэлдэхэ юм.

Ерээдүйн студентнэрэй далай дээрэ практика гарахынь тула ашаанай суднанууд үгтэбэ.

КИРГИЗЭЙ ССР. Сыдык Моинтаев — уран һайханай самодеятельностиин Бүхэсоюзна фестивалиин лауреат. Приисcыккулиин таряашад болон малшад тэрэниие ходоодо халуунаар угтан абадаг. Тэрэ уран һайханай бүлгэмэй артистнуудаар хамта ябалсажа, концертнүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахаһаа гадна, «Манас» гэжэ арадай домогто үльгэр хөөрэжэ үгэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сыдык Моинтаев Иссык-Кульска районой уран һайханай самодеятельностиин артистнартай хөөрэлдэжэ байна. Зүүн гарһаа—Какен Шаршебаева, Нурила Ашипалиева, Сыдык Моинтаев, Бурулкул Саруева.

ТАСС-ай фотохронико.

ҺУРГУУЛИДА ҮДЭШЭБЭ

Түрүүнын аймагай түб Нарһата тосхоной хүүгэдэй саадай багашуул аха нүхэдөө һургуулида һаяхан үдэшөө. Бэлэдхэлэй бүлэгтэ ябаһан 20-ёод үхибүүд эрдэмэй дээжэ — «А» үзэг, «10» тоо мэдэхэ болоһондоо баяртайнууд сентябриин 1-нэй үдэр һургуулиин богоһо алхан орохонь ха юм. Энэ баярта үдэшэлгэдэ түрэлхид эндэ олоороо суглараа. Саадай багашуул багахан концерт харуулжа, эхэ эсэгэнэрээ баясуулаа. «Баяртай, хүүгэдэй саад», «Һургуулин тээшээ алхалнабди», «Амар мэндэ, һургуули» гэхэ мэтэ шүлэгүүдые уран хурсаар уншажа, нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаа. Мүн дуунуудые шадамар бэрхээр дуулалдажа, түрэлхидэйнгөө магтаалда хүртөө.

— Эсэхэ сусахые мэдэнгүй эрдэмэй орьёл өөдэ дабшажа, Эхэ орондоо ашатай туһатай хүнүүд болооройгты, — гэжэ саадай хүмүүжүүлэгшэд, түрэлхид үхибүүдые юрөөбэ. **Ж. ЦЫДЫПОВ.**

МЮНХЕН-72

ОЛИМПИИН НААДАНАЙ НАЙМАДАХИ ҮДЭР

МЮНХЕН, сентябриин 2. (ТАСС-ай тусхай корр. Б. Буховцев, В. Кукушкин, А. Левинсон, А. Стародуб). Олимпиин нааданай наймадахи үдэрэй эхилхэдэ СССР-эй суглуулагдамал команда 19 алтан, 12 мүнгэн, 12 бронзо медальнуудтай болоод ябаһан. Тинхэдэ Америкын спортсменүүд — 13—14—11, ГДР-эй команда — 10—8—9 медальнуудтай болоһон байгаа. Мүн энэ үе соо Японой команда 9 алтан, австралиинхид — 5, Польшо — 3, Болгари, Венгри 2—2 алтан медальнуудтай.

Энэ эртэ үглөөгүүр алтан медаль толорон харагдахадал гээһэн. Энэ үдэр манай Юрий Малышев байдаркаар урилдахадаа, командынгаа этигэл найдабари харюулжа шадаа бшуу.

Эдеэ хоолой промышленностиин институдай студент, СССР-эй чемпион байдаркаар мүрысөөндэ залуу спортсмен бэшэ юм. Зүгөөр дэлхэйн, Европын түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөнүүдтэ хабаадалсахадаа бирадаггүй байһан. Тиигэбэшье һаа, урагшаа тэгүүлжэ, эрхим амжалта туйлахые хүсэдэг, оролдодог спортсмен.

— Һэлюурдэгшэдэй дунда Малышевта хүрэжэ мүрысэхэ, оролдохо спортсмен үсөөн, — гэжэ Александр Тимошинин СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн мүрысөөнэй һүүлдэ хэлэһэн юм.

...Мүрысөөнэй эхилээд ябахада, манай Юрий дэлхэйн чемпиондо, Мехикэдэ үнгэргэгдэһэн Олимпиин нааданай бронзо медальда хүртэһэн Аргентинын спортсмен Альберто Демидди гэгшэдэ хахад онгосоор гээгдэжэ эхилһэн байгаа. 500 метрэй тэмдэгтэ хүрэжэ ерэхэдээ, Малышевай онгосо түрүүлжэ ябагшаяа ахижа захалба. Тиигэ тиигэһээр бултанаа хойно орхижо, зайгаа 7 минута 10,12 секунда соо гаталһан, алтан медальда хүртөө ха юм.

Мүн хоёр хоёроороо байдарка дээрэ урилдагшад соohоо манай ороной түлөөлэгшэд Александр Томошинин, Геннадий Коршиков гэгшэд урилдаанда гараһан сагһаа эхилжэ нүгөөдэ онгосонуудай хойноһоо хүсэ шадалаа элсүүлхэ баатай болоһон. Эрхимлэжэ ябаһан Англиин спортсменүүдые манай хоёр 750 метрэй тэмдэгтэ хүсэжэ гарахадаа, саашадаа эрхимлэһээр эрхимлээ.

Бассейн соо үнгэргэгдэһэн 200 метрэй кроссто урилдаһан спортсменүүдэй дунда баһал шанга туналдаан болоо. Эндэ Игорь Черданов, Николай Панкин, Владимир Корсинский гэгшэд эрхим саг харуулжа, түрүү һууринуудые эзэлжэ, мүн Владимир Буре, Игорь Гривенников, Григорий Куликов гэгшэд нүгөөдэ зайда урилдахадаа эрхимлэһэн байна.

БОКС. Европын чемпион Валерий Трегубов дунда зэргын шэгнүүртэн соohоо Англиин боксёр Алан Мийтер гэгшэдэ шүүгдэшэхэдөө, Олимпиин нааданай рингтэй хахасаха баатай болобо.

51 килограммай шэгнүүртэн соohоо манай нютагай хүбүүн Борис Зориктуев Италиин Франко Уделлые шүүхэдэ, саашадаа наадаанда хабаадалсаха эрхэтэй болобо. Нүгөөдэ боксёр Борис Кузнецов (57 килограммай шэгнүүртэй) Польшын мэдээжэ боксёр Ришард Тольчик гэгшые хүнгэхэнөөр шүүһэн байна. Хүндэ шэгнүүртэй Юрий Нестеров Америкын Даун Бобик гэгшэһээ очкогооро диилдэшэбэ.

Киевһээ Олимпиин наадаанда хабаадалсаһан Евгений Аржанов Совет ороной урилдагшад соohоо түрүүшынхеэ эрхим амжалта туйлажа, мүнгэн медальда хүртэбэ. Тэрэ 800 метрэй зайда урилдахадаа, дэлхэй дээрэ мэдээжэ болоһон хурдан солбон спортсменүүдтэй хүсэ шадалаа туршалсажа гараа бшуу. Дэлхэй дээрэ рекорд тогтооһон Америкын спортсмен Дэвид Уота гэгшэтэй аб адлихан 1 минута 45,9 секунда харуулжа, хоёрдохи һуури эзэлһэн байна. Урдандаа — Олимпиин табан наадаанда манай ороной спортсменүүд 800 метрэй зайда урилдахадаа, түгэсхэлэй наадандашье орожо шададаггүй байһан.

Урилдаанда гараһан Кениин түлөөлэгшэд Роберт Оуко Майн Бойт хоёр бултанай урда гараһаар гаража, урилдагшадые толгойлбо ха. Манай Евгений эдэнэрһээ гээгдэн татажа ябаһаар, һүүлшын 100 метрэй зайда гэнтэ урагшаа харайн гарахадаа, бултаниие ахижа, хойшоо ябагшадаа гайхуулшаба. Шүүгдэжэ ябаһанаа ойлгоһон Америкын түлөөлэгшэ гүйдэлөө хурдадхахадаа, манай спортсмениие финишэй зурлаа дээрэ хүсэжэ, хоюулаа адли саг харуулһан байна.

Бэрхэшээлнүүдые дабалгатайгаар 400 метрэй зайда үнгэргэгдэһэн урилдаанда Угандын спортсмен Джон Аки-Буа дэлхэйн рекорд туйлажа, Олимпиин чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Манай түлөөлэгшэ Евгений Гавриленко зургаадахи һуури эзэлээ.

ВОЛЕЙБОЛ. Совет ороной суглуулагдамал командын спортсменүүд Чехословакиин спортсменүүдые 3:0 тоотойгоор шүүхэдээ, өөрынгөө бүлэгтэ түрүү һуури эзэлбэ. Сентябриин табанда СССР-эй суглуулагдамал команда Польшын спортсменүүдтэй наадаха болобо.

Эхэнэрнүүднай КНДР-эй командатай уржадэр наадаа. Сентябриин 6-да алтан, мүнгэн медалиин түлөө наадан волейболистнуудай хоорондо үнгэргэгдэхэ юм.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

ҺАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЭ БА ДЭМЖЭЛГЭ

Вьетнамай Демократическа Республикын байгуулагдаһаар 27 жэлэй ойе баатарлиг вьетнам арад ооугай нэерээн, бомбын тэпэрээн соогуур тэмдэглэбэ. Советскэ Союзай, аха дүү социалис бусад оронуудай, дайн дажарта эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй туһаламжа, дэмжэлгэдэ түшэглэн, эзэрхэг түримхэйшүүлэй добтолгонуудта вьетнам арад шанга харюу сохилто хэжэ, дайсаниие ехэ гээлтэ хоролтодо оруулна.

Тэмсэжэ байгаа Вьетнамтай һанал нэгэтэй байлгын хүсэн түгэс хүдэлөөнэй эбдэршэгүи нягта жагсаалтай байһыень Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй үүсхэлээр августын 28-да үнгэргэгдэһэн Даамоануудай үдэр гэршэлэн харуулһан байна. Даамбануудые, гидротехническэ түхеэрэлгэнүүдые американ авиацин зэрлиг бүдүүлигээр бомбодолгые дэлхэйн үргэн олониитэ дураа гутан буруушаана. «Шамтай хамтабди, Вьетнам!» гэһэн дайшалхы уряа бүхы түбинүүд дээгүүр һүр жабхалантайгаар зэдэлнэ.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй туһаламжаар вьетнам арадые үбдэг дээрэнь һэхэрүүлэн һуулгажа һүгэдүүлхын тула американ эзэрхэг түримхэйшүүл хархис ябуулгануудые хэжэ үргэлжэлһөөр. Тэдэнэр напалм, фосфор, химическэ бодосуудые, шэнэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые үргэнөөр хэрэглэнэ. Теэд дээрмэдэхы эдэ хэрэгсэлнүүдые ашаглабашье, Вьетнамай патриодуудай хүсэл зоригые мохоожо шаданагүй. Патриодуудай сүлөөрэлгын арми «дайшалхы һүртэ хүсэн зандаа байһаар» гэжэ американ монополинуудай орган — «Уоллстрит джорнэл» газетэ сэхэ руунь мэдэрхэ баатай болоһон юм.

Американ ба дэлхэйн олониитын буруушаалтаар Урда Вьетнамда боложо байһан байлдаануудта хабаадалсадаг американ сэрэгүүдэй тоое США-гай правительство хороохо баатай болобо. Гэбэшье Индохитадтахи США-гай далайн-сэрэгэй, агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдые улам үэгэдхэжэ, энэ райондохи бусад оронуудта американ сэрэгүүдые эльгээнэ.

Урда Вьетнамдахи США-гай ябаган сэрэгшэдые 12 мянган хүнөөр хороохо тухай Сагаан байшан августын 29-дэ соносхоо. Энэ шиидхэбэриие тайлбарилан пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, президент Р. Никсон американ сэрэгүүдые бүрин гаргаха болзор тухай мэдээсэхээ дахинаа арсаба. Париждахи зүблөөнэй «амжалтатайгаар дүүрэлгэһээ» энэ дулдыдаха гэжэ тэрэ дахинаа тэмдэглэһэн байна. Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын, Вьетнамай Демократическа Республикын правительствын дурадхалнуудта харюу үгэхэеэ үсэдөөр арсан, хөөрэлдөөнэй амжалтатайгаар үнгэрэлгэдэ американ талын һаад тойбо татажа байһаниинь бүхы дэлхэйдэ эли болонхой.

Урда Вьетнамһаа американ сэрэгүүдэй зарим хубииень гаргаха тухай США-гай правительствын шиидхэбэри американ ба дэлхэйн үргэн олониитые мэхэлһэн ябадал болоно гэжэ ДРВ-гэй делегациин түлөөлэгшэ Вьетнамай асуудалаар Париждахи зүблөөн дээрэ тон зүбөөр тэмдэглэһэн байха юм. ДРВ-гэй ба Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын дурадхалнууд хадаа Вьетнамай асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ ори ганса зүйл болоно.

ЗҮРИЛДӨӨТЭЙ БАЙҺААР

США-гай президент Р. Никсон, Японой премьер-министр К. Танака гэгшэдэй Гонолулуда (Гавайн аралнууд)хэһэн хоёр үдэрэй уулзалга, уласхоорондын ажаглагшадай багсааһанай ёһоор, шухала үрэ дүнгүүдые асарангүй, сентябриин 1-дэ дүүрэЭ. Холбоото Штадууд ба Японой хоорондохи харилсаанууд зүрилдөөтэй байһаар гэжэ Р. Никсон Гонолулу ошохынгоо урда тээ хэлээ һэн. Худалдаа наймаанай асуудалнуудаар Холбоото Штадууд ба Японой хоорондо илангаяа ехэ бэрхэшээл түбэгүүд тохёолдонхой.

Дэлхэйн оронуудай дэлгүүр дээрэ Японой монополинуудай булюу байдалтай боложо, түрижэ байһанһаа энэ ушар тохёолдобо гэжэ американ аралжаа наймаашад һанаагаа зобоно. Долларой үнэ сэнгые аршалан абархын тула онсо хэмжээнүүдые абажа, жэл урда тээ США энэ асуудалые гансаараа шиидхэхые һэдэһэн юм. Экономическа ехэ хашалта хэһэнэй ашаар Холбоото Штадууд иенэй үнэ сэнгые доошолуулһан байгаа. Энээнһээ уламжалан, дэлхэйн оронуудай дэлгүүр дээрэ Японой эд бараан ба эдлэл хэрэгсэлнүүдэй гүйсэ доошолһон байна. Тэрээнһээ гадна, [...] хэмжээнүүдые абабашье, США Япон [...] хоорондо худалдаа наймаанай талаар [...] хёмороотой байһаар.

Американ эдлэл хэрэгсэл худалда[...] заарлахаяа болихо, иенэй үнэ сэнгые [...] дань доошолуулха тухай мүнөө США-[...] вительство ябуулга хэжэ байна. Япон[...] бараа, эдлэл хэрэгсэлнүүдые США-да [...] дан абалгые хизаарлахаар Р. Никсонэй [...] та хээшье һаань, Гонолулуда болоһон [...] залгын үедэ гол асуудалнуудаар Япон [...] кан эрилтэнүүдые һайшаагаагүй. «Хэр[...] номическа, финансын асуудалнуудые [...] дентнүүдэй ходо ходо зүбшэн хэлсэхэ [...] һаань, Токио ба Вашингтоной хооронд[...] рилсаанууд һайжархагүй» гэжэ «Ваши[...] пост» газетэ мэдүүлбэ.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэһэ[...] жэлэй үнгэрһэн хойно американ сэрэ[...] Япондо бии бололго Японой ба Хо[...] Штадуудай хоорондын хёморооной бата[...] шалтагаан болоно. Вьетнамда боложо [...] дайнда гэмтээгдэһэн сэрэгэй техникые [...] до заһабарилжа, һөөргэнь эльгээхэ яба[...] Японой олониитэ эрид буруушаажа, эн[...] болюулха эрилтэ табина. Сагамихара [...] заһабарилагдаһан танкнуудые, бронетра[...] тёрнуудые Вьетнам эльгээхын тула [...] ябуулхые американецууд хэдэн неделин[...] ша соо ядалсажа байнхай. Дайнда эсэргү[...] лөөндэ хабаадагшад тэдэнэй харгыень [...]

Арадуудһаа нюужа гол шухала ас[...] нуудые шиидхэхые хүсэдэг капиталис о[...] дай хүтэлбэрилэгшэдэй һэдэлгын бүт[...] байһые американ хархис этэгээдүүдэй [...] да эсэргүү эдэ ябуулганууд элишэлнэ.

ЭБЛЭРЭН ЗАҺАРУУЛГЫ[...] ПЕКИН БУРУУШААНА

Индиин, Пакистанай түлөөлэгшэдэй х[...] до августын 25-һаа 29 болотор Делидэ [...] гэгдэһэн хөөрэлдөөнэй һайн дүнгүүдые [...] хэйн олониитэ сэдьхэлээ ханангяар угта[...] ёр һарын урда тээ Симлэдэ баталагда[...] таһан хэлсээнэй дүримүүдые Индиин, [...] станай правительствануудай шууд сэхэ[...] лүүлхые шиидэжэ байһыень хоёр тала [...] мэдүүлгэ соогоо баталһан байна.

Хоёр ороной хоорондын харилсаануу[...] ро хүргэһэн олон жэлэй турша соо үзэ[...] байгаа хёмороонуудые усадхаха гээшэ эн[...] сээнэй гол зорилго байһаниинь хэндэш[...] дээжэ. Бэеэ даһан байдалтай болоһо[...] жэлэй турша соо Инди, Пакистан дүр[...] хин зэбсэгтэ хёмороонуудые хэжэ, олон [...] алалсаһан хюдалсаһан байха юм. Банг[...] гэжэ шэнэ гүрэнэй байгуулагдаха үедэ [...] шын хёмороон гараа һэн.

Симлэдэ болоһон хөөрэлдөөнүүдэй [...] хоёр ороной хоорондын харилсаануудые [...] руулха, дэлхэйн энэ райондо эб найра[...] тогтоохо үндэһэ һуури табигдаһан б[...] Симлэдэ хэгдэһэн шиидхэбэринүүдые б[...] дээрэнь бэелүүлхын тула Делидэ то[...] алхам хэгдээ. Кашмирта хиналтын лин[...] дорхойлхо, Инди ба Пакистанай хооро[...] уласхоорондын хилэ дээрэһээ сэрэгүүд[...] гаха зууршалганууд зохёогдоһон юм. Си[...] хэгдэһэн хэлсээнэй дүримүүдтэй таара[...] лан, хиналтын лини тодорхойлгоёо сентя[...] 4 болотор дүүргэжэ, тэрэнэй ойро хоёр [...] хүрэхэгүй ябадал хангаха гэжэ үгээ о[...] соһон байгаа.

Энэ райондохи оронуудай хоорондын [...] саануудые хёмороотой байлгалгаһаа а[...] һа абахые хүсэгшэд Урда Азиин энэ ра[...] хи оршон байдал заһаруулхагүйе оро[...] байха юм. Нэгэдэмэл Нацинуудай Орг[...] цида Бангладешые абалгада һаад тойбо [...] хын тула ООН-ой Аюулгүйн Соведтэ Хи[...] хэһэн хорилтые иигэжэл сэгнэжэ б[...] Пекинэй хүтэлбэрилэгшэдэй энэ бузгай [...] ябадалые дэлхэйн бүхы оронуудай хү[...] дураа гутан буруушаана. Пекинэй хо[...] ямар удхатай байһые Пакистанай түрүү [...] тэй хүнүүд ойлгоһон байха юм. «Пакис[...] таарамжатай юумэ хэхын тулада бэшэ, [...] өөһэдтэнь ашатай туһатай шиидхэбэр[...] хын тула 75 миллион хүн зонтой о[...] ООН-ой гэшүүн болгожо, абалгада һаад [...] татаба,— гэжэ Пакистанай «Доон» газе[...] шэнэ. — Энэ ябуулга Пекинэй хүтэлбэ[...] шэдэй холын хараата түсэбүүдтэ үндэ[...]

Маогай хархис ябуулганууд наци[...] сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй аша туһада, [...] риализмда эсэргүү тэмсэлдэ, ямаршье [...] гүй гээд нэмэжэ болоно.

Г. ШИШК[...] (ТАС[...])

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО ХИЛЫН ГААНАҺАА

ХАНОЙ

ЭНЭРХЫ ЯБУУЛГА

ТАСС

Вьетнамай Арадай армиин Главна политическэ управлени ДРВ-гэй правительствын энэрхы политикые үндэһэ болгон, американ гурбан пилодые — Хойто Вьетнамда добтолхо үедөө баригдагшадые сүлөөлхэ тухай захиралта гаргаба. Энэ ябуулгатай дашарамдуулан, ДРВ-гэй МИД-эй түлөөлэгшын тунхаглаһан мэдүүлгэ дотор иигэжэ тэмдэглэгдэнэ: Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын долоон пункттай дурадхалда таарамжатай харюу США-гай правительствын үгөө һаань, дайгаа болюулжа, Вьетнамда эб найрамдал һэргээгээ һаань, Хойто Вьетнамда баригдаһан американ пилодууд бүри эртүүр гэр бүлэнүүдтээ бусаха байгаа.

ПАРИЖ

БУУДАЛДАА БОЛЮУЛХЫЕ БААДХАХА!

ТАСС

Франциин ажалшад баатар габьята вьетнам арадтай һаналаа нэгэдэлгын ехэ кампани ябуулжа байнхай. Франциин элдэб предприятинуудта мүнгэ зөөри суглуулагдана гэжэ Ажалай бүгэдэ ниитын конфедерациин орган — «Ви Увриер» гэжэ недели бүриин газетэ бэшэнэ.

Вьетнам арадтай һаналаа нэгэдэлгые бүри ехээр бэхижүүлхэл гэжэ тэрэ уряална. Дайн байлдаа һүжэрөөлгэдэ харюу болгон, һаналаа нэгэдэлгэ улам шангадхаха шухала.

ПХЕНЬЯН

ЕХЭ АНХАРАЛ ХАНДУУЛАГДАА

ТАСС

Хойто ба Урда Корейн Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмүүдэй хоорондо Пхеньянда болоһон гол хэлсээе ороной олониитэ зон ехэ анхарал тайгаар угтаа. «Гол хэлсээнэй түрүүшын уулзалгын амжалтатайгаар дүүрэлгэ, Пхеньянай ба Сеулай хоорондо харилсаанай тогтоогдоһон ушар хоёр талын үгэеэ ойлголсохо, ороной урда ба хойто хубинуудай хоорондын холбоо хангаха ябадалда шухала удха шанартай байна, — гэжэ «Нодон синмун» газетэ тэмдэглэнэ.

Урда Корейн Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмэй делегациие эндэ баяртайгаар угтаа. Тус делегацинхид КНДР-эй Министрнүүдэй кабинедэй Түрүүлэгшын хоёрдохи орлогшо Пак Сен Чертэй уулзаһан байна. Олониитын элдэб эмхинүүд делегациин хүндэлэлдэ баярай уулзалга эмхидхээ. Үнгэрһэн үдэрнүүдтэ Урда Корейн делегаци, тэдэниие үдэшэжэ ябалсаһан журналистнууд хэдэн газараар аяншалаа. Урда, Хойто Корейн Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмүүдэй хоорондын гол хэлсээнүүдые ороной ажалшад ехэтэ һайшаана гэжэ Пхеньянай хэблэл тусхайлан тэмдэглэнэ.

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Хойто ба Урда Корейн Улаан Хэрээһэнэй эмхинүүдэй хоорондын гол хэлсээнүүдэй түрүүшын уулзалгада хабаадаһан Урда Корейн делегаци сентябриин 1-дэ Пхеньянһаа мордоһон байна.

Пхеньянда болоһон уулзалганууд Хойто ба Урда Корейн Улаан Хэрээһэнэй эмхинүүдэй хэлсээе түргэдхэлгэдэ тон шухала, ороноо нэгэдүүлгын хэрэг ойртуулха байха гэжэ ЦТАК агентство мэдээсэнэ.

Урда Корейн Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмэй ахамад делегат Ли Бом Сок мордохынгоо урдахана үгэ хэлэхэдээ, Пхеньянда байха үедэнь хүндэмүүшэ һайнаар угтаһанайнь түлөө баясхалан хүргэбэ.

НЬЮ-ЙОРК

ИНДОХИТАДТАХИ ДАЙН БАЙЛДААН

ТАСС

Арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй дайшалхы ябуулганууд Урда Вьетнамдахи бүхы фронтнууд дээрэ эли бодо эдэбхитэй болонхой. Дайсанда эсэргүү сохилтонуудайнь хүсэн улам нэмэнэ. Куангчи провинцидахи тулалдаанууд онсо шанга боложо байна. Вьетнамай патриодууд Сайгоной агаарай-десантна сэрэгүүдые, далайн ябаган сэрэгшэдэй шэбээлһэн газарнууд худар таһалгаряагүй добтолно.

Сайгонһоо абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, энэ провинцида сайгон сэрэгүүдэй үзэжэ байгаа гэмтэл хоролтонууд патриодуудай добтолхы ябуулгын бүхы үе соохиһоо (байгша оной мартын 30-һаа хойшо) үлүү ехэ байна.

Урда Вьетнамай түбэй нютагуудта — Данангһаа урдуур байлдаанууд боложо үргэлжэлһөөр. Арадай зэбсэгтэ хүсэнүүд 1-дэхи номерой харгы дээрэхи шухала удха шанартай хүүргэ эбдэбэ. Энээнһээ уламжалан, дайсанай сэрэгүүдэй дабшалга таһалдаад, Кюэшоной губи талада эшээлһэн сайгон армиин подразделенинүүдэй элдэб хэрэгсэлнүүдээр хангагдаха арган барагдаа. Сайгон сэрэгүүдэй командовани энэ хүүргэ заһабарилхын тула саперно хэдэн подразделенинүүдые яаралтайгаар эльгээбэ. Кюэшон хотын оршондо дахуул сэрэгүүдэй бэхилэгдэмэл пунктнуудые патриодууд ракетээр ба артиллереэр буудаа, дайсанай командна пунктые зада сохёо. Кюэшон хотодо үйлсын шанга байлдаанууд болоно.

ХАНОЙ. (ТАСС). Плейку, Контум хотонуудые холбодог 14-дэхи номерой харгы шадар НВСО шанга сохилтонуудые хэжэ үргэлжэлһөөр. Эндэхи патриодууд августын 25 ба 26-да добтолгонуудые хэхэдээ, дайсанай транспортна гурбан колонные һамна сохиһон, сэрэгэй 46 машиные үгы хэһэн, олон сэрэгшэдые хүлһөөнь буулгаһан байна.

Сайгоной райондо байлдаанууд болоһоор. АПО агентствын дамжуулһанай ёһоор, патриодууд Тхузаумот провинцида августын 25-най үдэр дайсанай 5 танк бута сохиһон, 2 самолёдыень буудажа унагааһан байгаа.

13-дахи харгы шадар эшээлһэн дайсанай 18-дахи, 25-дахи дивизинүүд шанга сохилтонуудта дайрагдаа. Дахуул сэрэгэйхид энэ харгы шадархи 25 километр үлүүтэй зайда шэбээлһэн газарнуудаа орхижо талиихa баатай болоо.

ПАРИЖ. (ТАСС). Американ авиаци, тэрэ тоодо «В-52» гэжэ томо бомбардировщигууд, һүүлэй үдэрнүүдтэ Урда Вьетнамай хэдэ хэдэн нютагуудта 20 дахин добтолһон байна. Далайн эрье шадарай Биньдинь провинци ба Сайгон шадархи нютагууд илангаяа шангаар бомбодогдоо.

ВАШИНГТОН

АМЕРИКАНО-ЯПОН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ДҮҮРЭБЭ

ТАСС

США-гай президент Р. Никсонэй, Японой премьер-министр К. Танакын Гонолулудахи (Гавайска аралнууд) уулзалга хоёр үдэрэй туршада болоод дүүрэбэ. Энээнэй дүүрэмсээр тунхаглагдаһан хамтын мэдүүлгын ёһоор, хоёр ороной правительствануудай хүтэлбэрилэгшэд уласхоорондын байдалда, американо-япон харилсаанда хабаатай олон асуудал зүбшэн хэлсэһэн байна.

Энэ уулзалгые хоёр ороной харилсаандахи «шэнэ үеын эхин» гэжэ тайлбарилха һэдэлгэ Холбоото Штадуудай ба Японой түлөөлэгшэдэй тусхай мэдүүлгэнүүд дотор хэгдэнэ. Гэхэ зуура хэблэлдэ тунхаглагдаһан һанамжануудай ёһоор, Гонолулудахи хөөрэлдөөнүүд гол түлэб худалдаа наймаанай ба финансын зүришэлдөөнүүдээр үүдхэгдэһэн шахардуу байдал Японой ба США-гай хоорондо үлэнхэй байһые гэршэлнэ.

Американ хэблэлэй мэдээсэлнүүдһээ харахада, худалдаа наймаанай ба финансын талаар Баруун Европын капиталис оронуудта эсэргүү нэгэдэмэл фронт Японтой хамта тогтоохо гэһэн Вашингтоной һэдэлгэнүүд урагшагүйдөө. «Японой түлөөлэгшэдэй хэлэһэнэй ёһоор, Европын экономическа нүхэсэлдэ, уласхоорондын худалдаа наймаанай ба валютна зүришэлдөөнэй талаар тэрэнэй союзнигуудта эсэргүү хамтын хараа бодол тодорхойлхо асуудалаар Токиоһоо дэмжэлгэ абаха гэһэн США-гай хүсэлэлгэдэ Танака эсэргүүсээ» гэжэ «Вашингтон пост» ажаглана.

Эндэ тунхаглагдаһан мэдүүлгэнүүдһээ харахада, американо-япон аюулгүйн договорые дүүргэхэ һанаатай байһанаа США ба Япон лаблан дурдаад, сэрэгэйнгээ союзые үлөөхэ, бэхижүүлхэ хүсэлтэй байһанаа лаблан дурдаа. Энэ договорой үндэһөөр Холбоото Штадууд Япондохи сэрэгэй баазануудаа хэрэглэнэ. Эндэ байдаг американ бомбодолгын авиаци Зүүн Урда Азиин оронууд худар добтолгонуудые хэнэ

Президент Никсон, премьер-министр Танака Москвада баталагдаһан американо-совет хэлсээнүүдые, стратегическэ ядерна зэбсэг тушаа хэлсээнүүдые хөөрэлдөөнүүдэйнгээ үедэ зүбшэн хэлсээ юм ха.

Тэрэшэлэн КНР-тэ премьер-министр Танакын аяншалхаяа байһан тухай ба бусад хэдэн асуудалнууд Гонолулудахи хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэһэн хэбэртэй.

ДРВ. Вьетнамай Арадай армиин агаарай оборонын частьнууд ороной ажаһуугшадые американ авиацнин добтолгоһоо баатарлигаар хамгаална.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: агаарай оборонын зенитнэ отряд Тханьхоа провинцида добтолго хэжэ байна.

ВИА—ТАСС-ай фото

ПРАВДА БУРЯТ[...]

Нэгэдэхи хуудаһанда. [...] гашадай бригадануудай [...] сөөн» — түрүү бэшэг. [...] сөө үүсхэгшэдэй ажал [...] — Л. Синегрибовэй [...] таж. «Мүрысөөнэй туужа[...] — суглуулбари. ТАСС-ай [...] сэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда. [...] ловой «Һанаа амар байлга[...] статья. «Томодхолгын, [...] руулгын аша үрэ» — М. [...] вич гэгшын статья. «Зүү[...] лай дүн һайн» — С. Бу[...] гай корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда. [...] фабрикын ажал хэрэгүү[...] тематическа хуудаһан.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. [...] пиин зунай XX наада[...] Уласхоорондын шэнжэлэл[...] саана.

Редактор

Ц. Ц. ЦИБУД[...]

Манай адрес, телеф[...]

г. Улан-Удэ, ул. Лен[...] Телефоны: редактора — [...] приёмная — 54-93, зам. [...] тора — 68-08 зам. ре[...] ра — 62-62, ответ. сек[...] — 50 52, зам. ответ. се[...] — 66-76, отделы: пар[...] жизни — 60-91, сельск[...] зяйства — 64-36, 63-86, [...] ганды и агитации — [...] промышленности и стр[...] ства — 61-35, советско[...] тельства и быта — 69-5[...] туры и школ — 60-21, [...] рабселькоров — 67-81, [...] мации — 34-05, общест[...] приёмная — 56-62, ма[...] бюро — 57-63, фотола[...] рия — 33-61.

 Типография управления по печати при Совете Министров БурАССР Н-00440. Заказ №[...]